

Saksan EU-puheenjohtajuuskausi

**Kuudes eurooppalainen köyhyyttä
kokeneiden tapaaminen**

Köyhyyden ja syrjäytymisen vastustaminen

Saavutettu edistys, tulevat askeleet

Konferenssiraportti

Bryssel, 4.–5. toukokuuta 2007

Sisällysluettelo

Konferenssin pääkohdat	3
Kuudes eurooppalainen köyhyyttä kokeneiden tapaaminen: Konferenssin puitteet ja sisältö	4
Konferenssin keskeisiä lausumia	8
Raportti kokonaisuudessaan	10
1 Konferenssin puheenjohtajien yhteinen tervehdyspuhe	11
2 Avauspuhe ja tervetuliaispuheet	13
3 ”Mihin me pyrimme, missä me olemme”: Tapaamisessa esitellyt symboliesineet	21
4 Työryhmien ja täysistunnon tulokset	31
5 Päätöslausunnot	37
Liite 1: Saksan EU-puheenjohtajuuden Kuudennesta eurooppalaisesta köyhyyttä kokeneiden tapaamisesta tekemät päätelmät esitettyinä työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asiain neuvostolle 30.–31. toukokuuta 2007	39
Liite 2: Osanottajat	41

Konferenssin pääkohdat

Kuudes eurooppalainen köyhyyttä kokeneiden tapaaminen: Puitteet ja sisältö

Vastuullisen politiikan tärkeä tehtävä on luoda keinoja köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi. Tästä syystä valtioiden ja hallitusten päämiehet asettivat Lissabonin huippukokouksessa vuonna 2000 tavoitteeksi, että Euroopan unionista ”on tultava vuoteen 2010 mennessä maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, joka kykenee ylläpitämään kestäväää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta”. Tämän päämäärän saavuttaminen vaatii yleisstrategiaa, joka tähtää (...) syrjäytymisen torjumiseen”. Tämän kunnianhimoisen päämäärän toteuttamiseksi Saksan EU-puheenjohtajuus pitää tärkeänä luoda Euroopalle 2000-lukua varten laaja yhteinen sosiaalinen malli, joka reagoi sopivalla tavalla kaikenlaiseen köyhyyteen ja syrjäytymiseen. Tässä prosessissa kaikkien asianosaisten on saatava äänensä kuuluville – myös ja erityisesti niiden, joiden sosiaalista osallisuutta rajoittaa yhteiskunnallinen syrjäytyneisyys. Köyhyyttä kokeneiden tapaamiset, joita on vuodesta 2001 pidetty jokaisen vuoden ensimmäisellä puoliskolla, ovat tärkeä tapa lisätä osallisuutta Euroopan tasolla.

Tänä vuonna pidettiin Kuudes eurooppalainen köyhyyttä kokeneiden tapaaminen 4. ja 5. toukokuuta 2007 Saksan EU-puheenjohtajalla Palais d’Egmontin konferenssikeskuksessa Brysselissä. Sekä sisällön että järjestelyjen osalta kokouksen valmisteli järjestelykomitea, johon kuului työntekijöitä Euroopan köyhyyden vastaista verkostosta EAPN:stä, edustajia Saksan työ- ja sosiaaliministeriöstä, Euroopan komission työ-, sosiaali- ja tasa-arvoasiain pääosastolta, Saksan köyhyyden vastaisesta konferenssista, ADT Forth Worldista, Feantsasta (Kansallisten asunnottomuusjärjestöjen Euroopan kattojärjestöstä), Belgian hallituksesta sekä Slovenian työ- perhe- ja sosiaaliministeriön edustaja.

Itse kokoukseen osallistui noin 220 henkilöä, mm. köyhyyttä kokeneiden valtuuskuntia kaikista Euroopan unionin jäsenmaista Romaniaa lukuun ottamatta sekä Norjasta. Saksan EU-puheenjohtajuutta edustivat varaliittokansleri ja työ- ja sosiaaliministeri Franz Müntefering sekä työ- ja sosiaaliministeriön parlamentaarinen valtiosihteeri Franz Thönnies. Euroopan komissiota edusti työllisyys- sosiaali- ja tasa-arvokomissaari Vladimir Špidla. Monet jäsenmaat lähettivät sosiaaliministeriöidensä ja pysyvien edustustojensa edustajia sekä EU:n sosiaalisen suojelun komitean (SPC:n), Euroopan parlamentin ja Euroopan neuvoston jäseniä. Ja mikä tärkeintä, kokoukseen osallistui kansalaisjärjestöjen, sosiaalisten kumppanien ja akateemisen maailman edustajia.

Kaksipäiväisen kokouksen päämääränä oli kartoittaa ja kuvata köyhyyttä kokeneiden tilanteen kehittymistä EU:n jäsenmaissa näiden kokousten alettua vuonna 2001. Myönteiset arkikokemukset osoittavat, kuinka tärkeä osallisuus on köyhyyttä ja

syrytymistä vastaan taisteleville itselleen. Valtuuskunnat laativat tyryhmissä konkreettisia lausuntoja kiireellisimmiksi katsomistaan sosiaalisen integraation haasteista ja prioriteeteista ja esittivät ne raporteissaan kokoukseen osallistuville EU:n elinten ja jäsenmaiden poliittisille edustajille.

Konferenssia varten EAPN laati menettelytapaohjeen kansallisille valtuuskunnille ja pyysi niitä esittämään kartoituksen tulokset kolmiulotteisina symboliesineinä. Nämä esineet myötävaikuttivat oleellisesti konferenssin sisältöön. Niitä esiteltiin täysistunnossa kumpanakin päivänä, ja ne auttoivat vaikuttavalla tavalla ymmärtämään jäsenmaiden köyhyyttä kokeneiden ongelmia ja näkemyksiä. Esineet selvensivät Euroopan sosiaalisen mallin vaatimuksia. Oli helppo nähdä, että köyhyyteen ja syrytymiseen johtavat tekijät ovat hyvin samanlaiset Euroopan unionissa, mutta myös että ne voivat konkreettisesti vaikuttaa hyvin eri tavoin ihmisten osallisuus- ja hyödyntämismahdollisuuksiin, koska sosiaaliturvatasot voivat suuresti vaihdella.

Tervehdys ja avaus

Kokouksen esittelivät konferenssin molemmat puheenjohtajat *piispa Maria Jepsen* ja *prof. tri Ernst-Ulrich Huster*, jotka yhteisessä tervehdyspuheessaan jälleen kerran korostivat Euroopan sosiaalisen ulottuvuuden merkitystä. Varsinkin köyhät ja syrytyneet tarvitsevat tukea ja mahdollisuuksia osallistua. Tehtävä ulottuu kuitenkin konferenssia pidemmälle, minkä vuoksi puheenjohtajat muistuttivat kaikkia läsnäolijoita sanojen ja tekojen yhteenkuuluvuudesta. Saksan varakansleri ja työ- ja sosiaaliministeri *Franz Müntefering* otti tämän näkökohdan puheeksi avajaispuheessaan. Hän korosti, ettei köyhyyden ja syrytymisen vastaisessa taistelussa ole kyse vain inhimillisestä myötätunnosta, vaan että se palvelee koko yhteiskunnan yleisesti ymmärrettyä etua. Valtio vastaa siitä, että yksilöille annetaan mahdollisuus auttaa itseään. Mahdollisuus kunnon työhön ja koulutukseen ja asianmukaiseen asumiseen ovat hänen mukaansa keskeisiä perustoja taistelulle köyhyyttä ja syrytymistä vastaan. EU:n työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvokomissaari *Vladimir Špidla* tähdensi tervehdyspuheessaan poliittisten päättäjien velvollisuutta suhtautua vakavasti varsinkin yhteiskunnan laidalla elävien huolin ja tarpeisiin. Euroopan unioni voi saada aikaan sosiaalista integraatiota vain, jos kaikki kansalaiset pääsevät mukaan yhdentymisprosessiin.

Toimiva köyhyyden ja syrytymisen vastainen ohjelma edellyttää työllistymistä, joka takaa toimeentulon, yhdenvertaiset mahdollisuudet koulutukseen, asianmukaisen terveysturvan sekä yleensäkin sosiaalisten hyödykkeisiin ja palvelujen saannin. Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun edustajana *Lauri Sivonen* viittasi ihmisoikeuksien luovuttamattomuuteen ja totesi tervetuliaispuheessaan, että köyhyys ja syrytyminen loukkaavat jatkuvasti ihmisarvoa. Köyhyyden ja syrytymisen vastaisen politiikan on

kohdistuttava kaikenlaiseen syrjäytymiseen, ja sen on taattava kaikille oikeuden osallisuuteen. Näiden kahden puheen välissä *Virginie Poilvert*, joka oli osallistunut myös viidenteen tapaamiseen, puntaroi asianosaisten näkökulmasta kokemuksiaan edellisvuoden tapaamisesta. Hänen mukaansa köyhyyttä kokeneiden tapaamiset ovat tarjonneet asianosaisille tärkeän tilaisuuden saada äänensä kuuluville. Ne lisäävät tietoa Euroopan köyhyys- ja syrjäytymisilmiöistä valottamalla sekä yhteisiä piirteitä että eroja. Kokoukset edistävät asianomaisten keskinäistä solidaarisuutta ja ovat tässä mielessä myös suuresti rohkaisseet kaikkia aktiiveja jatkamaan uupumatta ponnisteluja köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan, Poilvert sanoi.

Symboliesineiden esittely ja työryhmät

Ensimmäisenä päivänä esiteltiin otsikolla *"Mihin me pyrimme, missä me olemme"* – *yhteenveto viidestä ensimmäisestä eurooppalaisesta köyhyyttä kokeneiden tapaamisesta* Itävallan, Belgian, Bulgarian, Kyproksen, Tanskan, Suomen, Italian, Ranskan, Ruotsin, Maltaan, Kreikan, Saksan, Unkarin, Irlannin, Latvian, Liettuan, Luxemburgin ja EAPN:n symboliesineet, joita kommentoitiin täysistunnossa. Osallistujat käsittelivät sen jälkeen sosiaalisen integraation vaikeuksia ja onnistumisia seitsemässä juonnetussa työryhmässä otsikolla *"Strategioiden yhteensovittaminen – Vuoropuhelun edistäminen – Palautteen tehostaminen – Tulevaisuuteen tähtääminen – Osallisuuden ja sosiaalisen koheesion tukeminen"*. Työryhmien tulokset esitettiin täysistunnolle tiivistelmänä toisena päivänä.

Keskustelu ja mielipiteidenvaihto

Toisena päivänä esiteltiin Tshekin, Alankomaiden, Norjan, Puolan, Portugalin, Slovenian, Espanjan sekä Yhdistyneen kuningaskunnan sekä EU:n sosiaalisen suojelun komitean, Belgian sosiaali- ja terveysministeriön ja Euroopan komission symboliesineet. Sen jälkeen esiteltiin työryhmien keskeiset tulokset ja päätelmät. Näitä lyhyitä lausuntoja seurasi keskustelu, johon osallistuivat EU:n komission sosiaalisen suojelun ja integraation yksikön johtaja Jérôme Vignon, Euroopan sosiaalisen suojelun komitean puheenjohtaja Elise Willame ja Emmaus International -järjestön puheenjohtaja Renzo Fior sekä valtuutetut. Tässä keskustelussa keskityttiin köyhyyden ja syrjäytymisen ongelmiin ja ilmentymiin sekä mahdollisiin ratkaisuihin Euroopan puitteissa. Pääaiheina olivat kysymys avoimen osallisuuden jatkumisesta Euroopan perustuslaillisessa prosessissa sekä vaatimus osallisuutta edistävien tekijöiden vahvistamisesta sekä eurooppalaisella että kansallisella tasolla.

Kokouksen päättäminen ja tulevaisuudennäkymät

Kokouksen päätteeksi puhuivat Saksan työ- ja sosiaaliministeriön parlamentaarinen valtiosihteeri Franz Thönnies, EAPN:n puheenjohtaja Ludo Horemans sekä Slovenian työ-, perhe- ja sosiaaliministeriön sosiaaliasioista vastaava vt. pääjohtaja Davor Dominkuš. Sosiaalisen suojelun komiteassa edustettuna olevien maiden edustajana Willame ojensi punaisen megafonin Thönniesille hallitusten edustajien symboliesineenä. Sillä viitataan köyhien ja syrjäytyneiden äänekkäisiin vetoomuksiin poliittisen vastuun kantajille ja samalla kehoitetaan näitä puhumaan kuuluvasti asianosaisten etujen puolesta. Thönnies luovutti megafonin EU:n tulevan puheenjohtajamaan edustajalle Dominkušille.

Konferenssin keskeisiä lausumia

Konferenssin tärkeimmät teemat ja keskustelunaiheet on tiivistetty alla olevaan katsaukseen. Valtuuskunnat laativat ja esittivät ne kolmiulotteisten symboliesineiden avulla työ- ja keskusteluryhmissä.

- Valtuutetut totesivat, että Euroopan unioni on vaurastumassa. Samalla he olivat kuitenkin huolissaan köyhien ja rikkaiden välisen kuilun laajenemisesta entisestään ja sanoivat, ettei tämä rajoitu vain Eurooppaan. Samalla pantiin merkille, että oikeudenmukaisella jakautumisella on vain marginaalinen merkitys poliittisella asialistalla.
- Eräiden valtuutettujen mielestä on harhakuvitelmaa, että voitaisiin Lissabonin tavoitteiden osalta päästä köyhyyden ratkaisevaan vähenemiseen vuoteen 2010 mennessä. Päinvastoin, he havaitsivat elinolojen jatkuvaa huononemista, varsinkin köyhien ja syrjäytyneiden keskuudessa. Sosiaalisen integraation välineet eivät heidän mielestään niinkään auta näitä ihmisiä auttamaan itseään, vaan päinvastoin lisäävät holhoamista ja vähentävät heidän osallistumisoikeuksiaan.
- Konferenssin osanottajat ovat hyvin huolissaan julkisten palvelujen lisääntyvästä vapauttamisesta ja yksityistämisestä. Heidän kokemustensa mukaan tällaiset toimet lisäävät sosiaalista syrjäytymistä ja vaikeuttavat peruspalvelujen kuten veden ja energian saantia tai nostavat niiden käyttäjäkustannuksia.
- Keskeisinä ja kutakuinkin kaikissa jäsenmaissa päätään nostavina syrjäytymisuhkina osallistujat pitävät lasten köyhyyttä, naisten huono-osaisuutta, rajallisia koulutus- ja terveydenhoitomahdollisuuksia, korkeaa työttömyys- ja kodittomuusastetta sekä vaikeutta saada säällisen tasoista asuntoa. Joissakin tapauksissa sosiaaliturvajärjestelmät eivät tarjoa minkäänlaista tai riittävää suojaa näiltä riskeiltä.
- Myös syrjintä ja rasismi ovat merkittäviä syrjäytymisen aiheuttajia. Ne vaikuttavat laajaan joukkoon ihmisiä kuten etnisiin vähemmistöihin (erityisesti romaneihin), vammaisiin, yksinhuoltajiin, ikääntyneisiin sekä siirtolaisiin.
- Puhujat valittivat, ettei turvapaikanhakijoita kohdella ihmisarvoisesti yksittäisissä Euroopan unionin jäsenmaissa. Myös voimassa olevia asiapapereita vailla olevien ihmisten ja siirtotyöläisten tilanne loukkaa usein alkeellisimpiäkin perusoikeuksia.
- Vanhusten köyhyydellä on merkittävä rooli varsinkin uusissa Itä-Euroopan jäsenmaissa. Ongelmana on tässä esimerkiksi se, etteivät Euroopan sosiaalisen

mallin mukaiset sosiaaliset tulonsiirrot ja sosiaalipalvelut usein riittä poistamaan köyhyyden haittoja.

- Vaikka monissa jäsenmaissa on onnistuttu lisäämään hallitusten ja julkishallinnon tietoisuutta asianosaisten osallistumisen tärkeydestä, havaitsivat valtuutetut edelleen merkittäviä puutteita käytännön toimeenpanossa. Tämä koskee esimerkiksi osallistumista lainsäädännön valmisteluun, mutta myös päivittäiseen hallintoon.
- Oikeassa oleminen ei aina merkitse oikeuden saamista. Valtuutetut raportoivat huomattavista ongelmista laillisten oikeuksien toimeenpanossa ja vaativat viranomaisille tiedotusvelvollisuutta.

Yllä olevat kohdat tekevät selväksi, että onnistunut sosiaalinen integraatio on toive, vaan ei todellisuutta monille eurooppalaisille. Sosiaalisten ongelmien ratkaisu on siten keskeinen koetinkivi koko Euroopan yhdentymisprosessin oikeutukselle. Sosiaalista integraatiota ei voi saavuttaa kysymättä asianosaisilta, jotka vuorostaan odottavat saavansa kunnioittavaa kohtelua. Sitä ei voi myöskään saavuttaa, ellei kattavan sosiaalisen integraation edellytyksiä paranneta tasavertaisuuden ilmapiirissä.

Euroopan unioni on ottanut tehtäväkseen parantaa sosiaalista koheesiota yksittäisissä jäsenmaissa ja niiden kesken. Köyhyyttä kokeneiden tapaaminen tarjosi tilaisuuden tarkastella erityisesti Lissabonin strategian vaikutuksia. Huomio suunnattiin, ei poliitikkoihin tai akateemisiin tutkijoihin, vaan ääneen pääsivät ”uhrit” omaa asiaansa puolustavina asiantuntijoina. Tämä tehosti mielipiteidenvaihtoa sekä asianomaisten kesken että poliittisten päättäjien ja paikalla olleiden instituutioiden ja järjestöjen kanssa Euroopan ammatillista yhteisjärjestöä (EAY:tä) ja lasten ja nuorten oikeuksia vaalivaa Eurochild-verkostoa myöten. Tämä on myös mahdollistanut verkostoitumisen. Konferenssi teki myös selväksi, että tämä ”Eurooppa tarvitsee kasvoja”, kuten konferenssin puheenjohtaja piispa Maria Jepsen asian ilmaisi. Asianosaisille viestitetään: ”Sinä olet joku! Me tiedämme sinusta ja me kunnioitamme sinua nykyisessä tilanteessasi.” Taustalla on myös varmuus siitä, että monet valtiot ja yksityiset laitokset, aloitteet ja auttajat jo nyt huolehtivat vaikeuksiin joutuneista ihmisistä. Kokouksen tulokset ilmentävät näitä oivalluksia ja kiinnittävät lisäksi huomiota syrjäytymisilmiöihin, joita sosiaalinen Eurooppa ei voi enää sietää.

Seuraavassa on konferenssin molempien puheenjohtajien yhteinen tervetuliaispuhe ja sen jälkeen tiivistelmä kokouksen asialistan yksittäisistä kohdista. Jos tarvitsette lisätietoja, löytyy Liitteestä maittain ja tehtävittäin laadittu osanottajaluettelo.

Raportti kokonaisuudessaan

1 Konferenssin puheenjohtajien yhteinen tervetuliaispuhe

Vuoden 2000 Lissabonin strategia. Euroopan köyhyyden vastainen verkosto. Eurooppalaiset köyhyyttä kokeneiden tapaamiset. On hyvä, että ne ovat olemassa, mutta toivomme, että ne tunnettaisiin paremmin ja että ne saisivat enemmän tukea kaikilta osapuolilta ja kaikilla tasoilla – ja viime kädessä toivomme, että ne tekevät itsensä jonakin päivänä tarpeettomiksi. Tämä lienee tuskin mahdollista kovinkaan pian jos koskaan. Köyhien, äärimmäistä köyhyyttä kokeneiden, määrä kasvaa koko ajan – sitä ei voi erehtyä. Kävelkää kaupunkiemme halki ja jatkakaa sieltä Internetiin, niin saatte vahvistuksen tälle ilmiölle, jota löytyy kaikkialta Euroopasta. Tämä tekee sitäkin tärkeämmän tästä tapaamisesta, jossa tulemme vaihtamaan mielipiteitä ja rohkaisemaan toisiamme. Yhteen kokoontuu ihmisiä, jotka eivät muuten juuri tietäisi toisistaan. Täällä erilaisia vastuita ja taakkoja kantavat miehet ja naiset voivat kuunnella toisiaan ja kehittää näkökulmia menneeseen ja Eurooppaa vieläkin uhkaavaan köyhyyteen.

Köyhyys on meille eri tavoin tuttu. Minä, Maria Jepsen, olen ollut 15 vuotta Hampurin evankelis-luterilaisena piispana ja kannan tässä tehtävässä vastuuta erityisesti ihmisistä, joilla ei ole kotia tai tuloja sekä köyhyyttä kokeneista naisista. Minä, Ernst-Ulrich Huster, olen yli 25 vuotta tutkinut köyhyyteen ja syrjäytymiseen liittyviä kysymyksiä ja työskennellyt hyvinvointi- ja kansalaisjärjestöissä sekä niiden, valtion elinten ja Euroopan komission kanssa. Voimme tuntea vallitsevat valtavat erot, mutta samalla on köyhien huomattava joustavuus tehnyt meihin vaikutuksen – se kuinka he selviytyvät mielikuvituksellaan ja kestävyydellään ja ovat solidaarisia. Koemme myös asian järkyttävän kääntöpuolen: masennuksen, lamaantumisen ja syrjäytymisen.

Raamattu ohjaa meitä ja siellä me luemme ensinnäkin, että köyhät tulevat aina olemaan keskuudessamme. Samalla meiltä pyydetään jatkuvasti, ettemme sysäisi köyhiä syrjään, käyttäisi heitä hyväksi, vaan olisimme heille armollisia ja oikeudenmukaisia. Meidät punnitaan sen mukaan, kunnioitammekö köyhiä ja annammeko heille mahdollisuuden elää oikeudenmukaisissa oloissa. Rooman sopimusten 50-vuotispäivänä 25. maaliskuuta tänä vuonna Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisö (CPCE) esitti viisi Euroopan tulevaisuutta koskevaa toivomusta. Lainaamme kolmatta toivomusta:

”Euroopan unioni tarvitsee enemmän oikeudenmukaisuutta. Kaikesta taloudellisesta menestyksestä huolimatta lähes 80 miljoonaa ihmistä elää edelleen köyhyysrajan alapuolella ja köyhyys uhkaa joka viidettä lasta. Yli 17 miljoonaa ihmistä on EU:ssa vailla työtä. Köyhien ja rikkaiden välinen kuilu laajenee laajenemistaan monissa Euroopan maissa. Euroopan protestanttiset

kirkot haluavat Euroopan unionin, joka saattaa unionin talous- ja sosiaalipolitiikan toisiaan tukevaan tasapainoon, ja joka tähänastista voimakkaammin taistelee köyhyyttä ja Euroopan sosiaalista jakautumista vastaan.”

Tämän saavuttamiseksi tarvitsemme kahta asiaa: Ensinnäkin kaikkien köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen parissa toimivien on puhuttava toisilleen ja kuunneltava toisiaan, keskusteltava ehdotuksista keskenään. Toiseksi meidän on siirryttävä sanoista tekoihin; meidän on tiiviisti kytkettävä erilaiset toimet toisiinsa juuri Lissabonin ja myöhemmin Nizzan päätösten kaavailemalla tavalla. Tämä koskee esimerkiksi tämän konferenssin, EAPN:n, Euroopan komission, jäsenmaiden hallitusten, kansallisten köyhyyden vastaisten järjestöjen, kansalaisjärjestöjen sekä muiden elinten työtä. Meidän on pantava toimeen Lissabonin vuoden 2000 huippukokouksen päätöslauselma, ei vain jotta Euroopasta tulisi vuoteen 2010 mennessä maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, vaan jotta sosiaalinen koheesio lisääntyisi. Meillä on vain kolme ja puoli vuotta määräaikaan. Tästä syystä tämänvuotinen köyhyyttä kokeneiden tapaaminen on niin tärkeä. Nyt on tarkasteltava tilannetta kriittisesti ja osoitettava, mitä voidaan ja mitä pitäisi valita seuraaviksi tavoitteiksi. Näitä kahta päämäärää ei saa ajatella vain epämääräisesti toisiinsa liittyvinä tai todellakaan toisistaan täysin irrallaan olevina, vaan tavoitteet – maailman dynaamisin talous ja sosiaalinen koheesio – on päinvastoin kytkettävä toisiinsa. Samalla ilmenee, että tämä Eurooppa on vastuussa muustakin: maailman köyhyyden ja sisällissotien koettelemilta alueilta saapuu muuttajia Eurooppaan joko passein ja oleskeluluvuin tai ilman. Eurooppamme on osa maailmanlaajuisesta talousjärjestelmästä, joka sysää suuria osia maailman väestöstä sosiaalisesti syrjään. Köyhyys ja syrjäytyminen Euroopassa ja sen ulkopuolella ovat mutkikkaita aiheita, jotka saattavat johtaa polemiikkiin, mutta jotka myös antavat meille mahdollisuuden etsiä eteenpäin vieviä strategioita. Pyrkikäämme yhdessä jälkimmäiseen.

Piispa Maria Jepsen

*Pohjois-Elben evankelis-luterilainen kirkko,
Hampuri*

Prof. tri Ernst-Erich Huster

*Rheinland-Westfalen-Lippen
evankelinen sovellettujen
tieteiden ammattikorkeakoulu,
Bochum*

2 Avauspuhe ja tervetuliaispuheet

Avauspuhe

*”Vastuu kokonaisuudesta – Yksilön kunnioittaminen –
Sosiaalikasvoisen Euroopan puolesta”*

Franz Müntefering, Saksan työ- ja sosiaaliministeri

Tervetuliaispuhe

Vladimir Špidla

EU:n työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvokomissaari

Lauri Sivonen

Neuvonantaja – Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaarin toimisto

Kokemusraportti

Virginie Poilvert

Osallistui viidenteen eurooppalaiseen köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen

”Eurooppa on maapallon rikkaimpia alueita.

Ketään ei saa jättää kylmäksi se tosiasia, että täälläkin elää ihmisiä köyhyydessä.”

Franz Müntefering

Saksan työ- ja sosiaaliministerin **Franz Müntefering**in keskeisenä sanomana oli selvä poliittinen tehtävä: ”Poliitikot ovat vastuussa kokonaisuudesta. Ja heidän on kunnioitettava yksilöä.” Siten köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisessa taistelussa Euroopan unionissa ei ole kyse vain inhimillisestä myötätunnosta, vaan se palvelee myös yhteiskunnan hyvin ymmärrettyä kokonaisuutta. Tämän poliittisessa toteutuksessa ja 27 jäsenmaan erilaisista perinteistä huolimatta Eurooppa voi tukeutua yhteisiin sosiaalisiin arvoihinsa. Esimerkiksi sosiaalisen hyvinvointivaltion, sosiaalisen markkinatalouden ja sosiaalisen kumppanuuden ajatus koskevat ytimeltään Euroopan kaikkia osia. Ja: ”Meillä on yhteinen käsitys ihmisarvosta ja sosiaalisesta yhteiskunnasta. Tämä ohjaa tekojamme ja velvoittaa meitä politiikassa.” Euroopan sosiaalipolitiikan keskeisiä haasteita tällä alalla ovat sisämarkkinoiden kehittäminen sosiaalisiksi markkinoiksi ja talous-, ympäristö- ja sosiaalikeskymysten käsitteleminen kokonaisuutena. Saksan työ- ja sosiaaliministeriön puheenjohtajuuskauden

tunnuslauseena on: ”Voimien yhdistäminen sosiaalisen Euroopan – sosiaalisen maailman – puolesta.”

Ministeri Müntefering tähdensi, että kansalliset perinteet ovat sosiaalipolitiikan hallitsevia tekijöitä. Sen vuoksi hän peräsi tiivistä kokemusten vaihtoa – ”jossa pyritään rohkeammin konkreettisempiin päämääriin ja jossa raportoidaan avoimemmin edistymisestä kullakin sosiaalisen kentän osalla”. Saksan puheenjohtajuus kannattaa tässä yhteydessä sosiaalipoliittisten suuntaviivojen hyväksymistä yhdennettyjen suuntaviivojen tarkistuksessa vuonna 2008. Tämä ei koske vain vähimmäisstandardien laatimista, ”vaan myös sellaista sosiaalipolitiikkaa, johon meidän on edelleen pyrittävä”.

Sosiaalipolitiikan tärkeitä tehtäviä on – Münteferingin mukaan – luoda kaikille ihmiselle tilaa osallisuuteen. Ministeri Münteferingin mielestä seuraavat kolme seikkaa ovat olennaisia sosiaalisen integraation politiikassa:

- Koulutus luo pohjan itsenäiselle elämälle. Se on ihmisoikeus ja käy siten kaikkien muiden näkökohtien edelle. Tasavertaiset mahdollisuudet edellyttävät, että ihmisillä on alun pitäen mahdollisuus tasavertaiseen koulutukseen niin etteivät he joudu näköalattomuuden ja syrjäytymisvaaran kierteeseen. Tämä jotta köyhyyspolku voidaan katkaista mahdollisimman varhain.
- Työssäolo ei pelkästään takaa ihmisen toimeentuloa, vaan merkitsee myös kunnioitusta, tunnustusta ja – ihannetapauksessa – jonkinasteista itsensä toteuttamista. Tältä kannalta katsottuna täystyöllisyyden tavoitteella vaalitaan yhteiskunnallisen integraation periaatetta. Silti puuttuu työpaikkoja varsinkin vähän taitoja vaativilla aloilla. Elinikäinen oppiminen ja räätälöidyt taidot ovat tarpeen työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi. Saksan puheenjohtajuus ilmaisee tähän tähtäävät ponnistelut puhumalla ”hyvistä työpaikoista” Tämä vaatimus koskee niin työtilaisuuksien lisäämistä kuin kohtuupalkkoja, oikeusturvaa, työterveysuojelua, perheystävällistä työtä ja riittäviä jatkokoulutusmahdollisuuksia.
- Kolmas sosiaalisen osallisuuden ydinehto on mahdollisuus kunnon asumiseen elämisen arvoisessa ympäristössä.

Ihmisiin vakavasti suhtautuva politiikka ei voi luvata nopeita tuloksia köyhyyden ja syrjäytymisen poistamisessa. Siitä huolimatta: ”Edistys on mahdollinen!” – tämä on pysyvä sitoumus ja siihen (Euroopan) politiikan on pyrittävä. Poliittiset päättäjät eivät saa alistua siihen, että on olemassa näiden kolmen elämänalueen ulkopuolelle suljettuja ihmisiä. Sosiaalisen integraation edistäminen vaatii toisaalta enemmän

vastuuta ja toisaalta oikeutta luotettavaan valtiontukeen. Ajatus sosiaalisesta hyvinvointivaltiosta solidaarisuuden rakentajana on ministerin mukaan ajankohtaisempi kuin koskaan, mutta se vaatii myös enemmän yhteishenkeä ja yksityistä aloitteellisuutta.

”Jos me poliitikot haluamme mitata tarpeitanne ja köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisten toimien vaikuttavuutta, meidän on otettava sanoistanne vaarin.”

Vladimir Špidla

EU:n unionin työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvokomissaarin **Vladimir Špidlan** mukaan päivänpolitiikka on jäänyt jälkeen, kun halutaan saada suoranaista köyhyyttä kokeneet paremmin mukaan poliittisiin prosesseihin ja haluttaessa tarkemmin kuunnella heidän tarpeitaan. Viime kädessä vastuullinen politiikka riippuu juuri asianosaisten omista kertomuksista: heille voidaan räätälöidä (sosiaali)poliittisia toimia vain jos he pystyvät ilmaisemaan ja esittämään vaatimuksiaan. Euroopan unioni on toistuvasti yrittänyt ratkaista sosiaalisen integraation ongelmaa 50-vuotisen historiansa aikana. On havaittavissa, että sosiaaliseen koheesioon ja integraatioon liittyvät ongelmat ovat tulossa yhä kiireellisemmiksi ja samalla myös mutkikkaammiksi kasvavassa ja yhteen kasvavassa unionissa. Euroopan unioni reagoi tähän vuoden 1997 Amsterdamin huippukokouksessa ja laajensi yhteisön valtuuksia sosiaalisen suojelun alalla. Tietäessään, ettei ”köyhyyserajan alapuolella elävien ja syrjäytyneiden määrää voida hyväksyä” valtion- ja hallitusten päämiehet päättivät vuoden 2000 Lissabonin huippukokouksessa, että köyhyyttä ja syrjäytymistä on vuoteen 2010 mennessä vastustettava tuloksellisesti kaikissa jäsenmaissa.

Jos tarkastelee Euroopan komission helmikuussa 2007 esittämää Sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskevaa yhteisraporttia (Joint Report on Social Protection and Social Inclusion), huomaa kuitenkin, että köyhyyseriski on edelleen korkea Euroopan unionissa, keskimäärin 16 prosenttia vuonna 2004. Samalla luvut osoittavat huomattavaa vaurauskuilua yksittäisten jäsenmaiden sisällä ja välillä – mutta myös sukupuolten välillä. Yhteisraportti korostaa myös tarvetta ottaa kaikki asianomaiset kansalaisyhteiskunnan osapuolet ja sosiaaliset partnerit paremmin mukaan laadittaessa kansallisia strategioita köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan. Osallisuuden tukeminen on keskeinen osa taistelua köyhyyttä ja syrjäytymistä

vastaan. Tämä ei koske vain asianosaisten kuuntelemista vaan myös heidän kytkemistään sopivalla tavalla poliittiseen prosessiin.

Komissaari Špidla totesi myös, että Euroopan unionissa on luotu – ei vähiten sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuuden avoimen koordinaatiomenetelmän (OMC:n) avulla – eritelty raportointijärjestelmä, jonka käytettävissä on huomattavan paljon määrällistä tietoa Euroopan sosiaalisen tilanteen suuntauksista. Vielä puuttuvat kuitenkin laadulliset tutkimukset, joissa ihmisten oloja kuvataan ja analysoidaan konkreettisin termein. Asianosaisten kokemuksia ei tutkita tai prosessoida järjestelmällisesti. Siksi on tärkeää, että nämä ihmisryhmät osallistuvat aiempaa enemmän keskusteluihin ja tutkimuksiin. Köyhyyttä kokeneiden tapaamiset korostavat tätä asianomaisten oikeutta konsultointiin. Komissaari Špidlan sanoin ne luovat keskustelufoorumin köyhyyttä kokeneiden ja poliittisten päättäjien välille. Kokoukset tarjoavat tilaisuuden kuunnella, ymmärtää ja saada tietoa toinen toiselta. Kaiken kaikkiaan, kokoukset ovat vuosien mittaan auttaneet ymmärtämään syvällisemmin köyhyyden ja syrjäytymisen moniulotteisuutta ihmisten henkilökohtaisten todellisuuksien valossa.

Tämän kokemustenvaihdon pohjalta on myös käynyt selväksi, että tehokkaassa köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisessa politiikassa on otettava huomioon monia toisistaan riippuvia ja toisiaan tukevia ulottuvuuksia. Näitä ovat sosiaalipolitiikan eri alueet kuten mahdollisuus toimeentulon takaavaan työhön, turvatut tasavertaiset koulutusmahdollisuudet, riittävä terveydenhoito sekä sosiaalisten hyödykkeiden ja palvelujen (esteetön) saanti yleensäkin.

Komissaari Špidla muistutti, että Euroopan unioni pyrkii vahvistamaan EU:n sosiaalista koheesiota. Sen käytettävissä on erilaisia toimeenpanovälineitä kuten OMC:n puitteissa laaditut raportit, rakennerahastot, ja vuonna 2007 uudelleen aloitettu Progress-yhteisöohjelma. Komission eri aloitteilla halutaan kiinnittää huomiota tiettyihin erityisongelmaryhmiin kuten työmarkkinoista kauimpana olevia ihmisiä koskevien projektien edistämiseen.

Vuosi 2007 on nimetty Yhdenvertaiset mahdollisuudet kaikille eurooppalaisille (European Year of Equal Opportunities for All) -teemavuodeksi. Jottei Euroopan unionin tunnuslause ”Moninaisuudessaan yhtenäinen” (*In varietate concordia*) jäisi paperitiikeriksi, on selkeästi korostettavaa tasavertaisiin mahdollisuuksiin tähtäävän politiikan ja sosiaalisen integraation välisiä yhteyksiä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on kuitenkin myös kansalaiset otettava kestävällä tavalla mukaan Euroopan integraatioprosessiin. Tässä mielessä köyhyyttä kokeneiden kuudes

tapaaminen edistää omalta osaltaan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista taistelua kaikilla tasoilla.

”Ihmisoikeudet eivät ole vain pienen, etuoikeutetun eliitin ylellisyyttä (...) Köyhyys on luonnostaan hyökkäys ihmisarvoa vastaan. Mutta se on myös ylittämätön este kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten oikeuksien nautinnalle.

Lauri Sivonen

Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaarin toimiston neuvonantajana **Lauri Sivonen** piti Euroopan neuvoston tervetuliaispuheen. Ihmisoikeuskomissaari Thomas Hammarbergin mielestä köyhyyttä kokeneiden tapaaminen hyvä tilaisuus arvioida edistystä Lissabonin strategian kannalta. Erityisesti on kyse siitä, mitä Euroopassa on saatu aikaan ja onko unioni oikeassa kurssissa saavuttaakseen tavoitteensa vuoteen 2010 mennessä.

Paljon on saatu aikaan sitten vuoden 2001 ensimmäisen kokouksen, jossa kysyttiin kuinka asianosaiset – köyhät ja syrjäytyneet – voisivat olla mukana toteuttamassa ja arvioimassa Lissabonin strategiaa. Sen jälkeen on kokoonnuttu vuoden välein – mikä on osoittanut, että kokouksista on tullut merkittävä, hedelmällinen panos köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen eurooppalaisen politiikan toimeenpanossa. Samalla kokoukset osoittavat, että unioni haluaa kehittää köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisia toimia aina yhteistyössä asianosaisten itsensä ja heidän edustajiensa kanssa.

Komissaari Špidlan 20. helmikuuta 2007 esittämä Sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskeva yhteisraportti osoittaa kuitenkin myös, että monet ovat edelleen syrjäytyneitä vauraan Euroopan keskellä. Euroopan miehistä ja naisista elää 16 prosenttia köyhyydessä ja 10 prosenttia työttömissä kotitalouksissa. Ja vaikka yleinen tietoisuus syrjäytymisasiosta näyttää kasvaneen, ovat monet köyhät edelleen leimautuneita ja huono-osaisia.

Ihmisoikeusjärjestönä Euroopan neuvosto kohdistaa huomionsa myös köyhyyteen ja syrjäytymiseen. Euroopan neuvosto on hyväksynyt kaksi merkittävää sopimusta perusoikeuksien turvaamiseksi. Nämä ovat Euroopan ihmisoikeussopimus ja Euroopan sosiaalinen peruskirja. Euroopan neuvoston tärkeimpiä päämääriä on tässä yhteydessä sosiaalisten oikeuksien turvaaminen.

Ihmisoikeudet eivät ole yksittäisten väestöryhmien etuoikeus. Sosiaaliset ja taloudelliset oikeudet tukevat vapautta ja ihmisoikeuksia – ja päinvastoin! Köyhyyttä kokeneilta ja syrjäytyneiltä ihmisiltä nämä oikeudet on evätty. Ihmiset, jotka joutuvat päivittäin taistelemaan eloonjäämisestään, eivät voi osallistua yhteiskuntaelämään.

Yksi tämän kokouksen päämäärinä on – Sivosen mukaan – huomion kiinnittäminen integraation onnistumiseen. Euroopan neuvosto esitteli 23. maaliskuuta 2007, yhdessä Euroopan komission kanssa, uuden eurooppalaisen keskustelufoorumin, jossa on määrä käsitellä eettisiä aloitteita köyhyyden ja syrjäytymisen vastustamiseksi solidaarisuuden hengessä. Erikoista tässä hankkeessa on, että sillä pyritään johdonmukaisesti saamaan asianosaiset itse mukaan sen sijaan, että heitä ensisijaisesti autettaisiin instituutioiden kautta.

Muukalaisviha ja rasismi ovat tämän päivän keskeisiä eurooppalaisia teemoja. Romanian esimerkki osoittaa, kuinka rasismi ja muukalaisviha voivat liittyä äärimmäiseen köyhyyteen. Romanit ovat syrjinnän uhreja monella alalla, olipa kyse koulu- ja terveysjärjestelmästä, työmarkkinoista tai sosiaalipalvelujen saatavuudesta. Myös lasten köyhyys huolestuttaa. Köyhyys ja syrjäytyminen voivat suoraan vaikuttaa lasten henkiseen ja fyysiseen terveyteen ja koulutusmahdollisuuksiin.

Kaiken kaikkiaan Sivonen totesi, että köyhyys merkitsee aina asianosaisten jäämistä vaille heille kuuluvia oikeuksia. Köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen politiikan on siksi turvattava kaikkien oikeudet osallistua yhteiskuntaan. Tämä koskee yhtä lailla oikeutta koulutukseen ja työhön kuin kunnon asumiseen ja sosiaali- ja terveyspalveluihin. Köyhyyden vastainen taistelu ihmisoikeuksia vaalimalla tähtää siihen, että ihmiset voisivat käyttää oikeuksiaan täysimittaisesti!

”Näissä tapaamisissa voimme kohdata toisemme ja saada tästä kohtaamisesta voimia levittää osallistumisen aatetta muille köyhyyttä kokeneille ihmisille. Meidän valtuuskunnallemme tämä oli kuin olisi hengittänyt happipullosta!”

Virginie Poilvert

Euroopan köyhien ja syrjäytyneiden viidenteen tapaamiseen osallistunut Ranskan valtuuskunnan jäsen Virginie Poilvert raportoi kokemuksistaan ja vaikutelmistaan. Hän vertasi viimevuotista kokousta odotuksiin, joita hän oli asettanut tämän vuoden

tapaamiseen. Viimevuotinen tapaaminen oli ollut tärkeä tilaisuus herättää yleistä tietoisuutta. Se antoi köyhyyttä kokeneille mahdollisuuden ryhtyä toimiin itsensä ja muiden puolesta. Poilvert muistutti, että konferenssin osanottajat voivat nojata pitkään perinteeseen taistelussa köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan, ja hän teki myös selväksi, että muutokseen tarvitaan ensinnäkin aikaa ja että niihin voidaan päästä vain yhteistyössä monien muiden osallistujien kanssa. Köyhyyttä kokeneiden tapaamiset ovat tässä tärkeä väline.

Poilvertin mukaan Euroopan unionin mutkikas sosiaalinen tilanne on selkeytynyt osanottajille tosioloja valottavien monien kuvausten ja sosiaaliturvan tasoerojen kautta. Köyhänä oleminen ei Euroopassa merkitse, että kaikki olisivat yhtä köyhiä! Voitettavat vaikeudet ovat hyvin erilaisia. Näin tapaaminen tarjosi myös tilaisuuden pohtia ihmisten henkilökohtaisia kokemuksia köyhyydestä.

Virginie Poilvert piti Brysselin kokouksia hyvänä tilaisuutena lisätä asianosaisten osallisuutta. Valtuutetut löysivät ensinnäkin foorumin, jossa vaihtaa mielipiteitä ja osoittaa solidaarisuutta, ja toiseksi heistä tuntui, että poliitikot suhtautuvat heihin nyt vakavammin. Näihin kokouksiin osallistumisella on myös ollut konkreettisia vaikutuksia Ranskassa. On esimerkiksi pidetty alueellisia ja ylikansallisia kokouksia yhteistyössä sosiaalisesta rahoituksesta huolehtivien järjestöjen kanssa. Kokouksilla pyritään tutustuttamaan sosiaalityöntekijät ja köyhyyttä kokeneet konkreettisten osallistumismuotojen kehittämiseksi. Kyse on poliittisten päättäjien huomion herättämisestä, jotta he ymmärtäisivät, että sosiaalisiin ongelmiin on olemassa vastauksia. Toinen viidennen eurooppalaisen tapaamisen suoranainen seuraus on ollut "*La Parole du citoyen*" (Kansalaisen ääni) -niminen uusi järjestö, joka tuo yhteen köyhyyttä kokeneita ja sosiaalityöntekijöitä.

Tämänvuotisesta kokouksesta puhuessaan Poilvert toivoi, että olisi myöhemmin tilaisuus edistyksen kartoittamiseen ja keskusteluun tarvittavista lisätoimista. Lissabonin strategialla pyritään ratkaisevaan edistykseen köyhyyden vastaisessa taistelussa vuoteen 2010 mennessä. Kyse on nyt siitä, miten tilanne kehittyy Euroopan unionin jäsenmaissa. Poilvert viittasi edellä mainittuihin keskeisiin lähestymistapoihin taistelussa köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan: työnsaantiin, ihmisarvoisiin tuloihin ja asuntoihin, maahanmuuttajien kotouttamiseen, asianosaisten osallisuuteen jne. Virginie Poilvert korosti, kuinka tärkeää kansalaisten kannalta on jatkaa pyrkimistä tähän päämäärään sosiaalisen Euroopan luomiseksi.

Köyhyyttä kokeneiden tapaamiset tarjoavat mahdollisuuden vaihtaa mielipiteitä ja paeta omaa passiivisuutta. Silti ei pidä unohtaa, että mielipiteidenvaihdon jälkeen

tarvitaan käytännön tekoja – muuten kyse on vain sanoista, Virginie Poilvert muistutti.

3 ”Mihin me pyrimme, missä me olemme” Kokouksessa esitellyt symboliesineet

Otsikolla ”Mihin me pyrimme, missä me olemme” kaksikymmentäviisi valtuuskuntaa, Euroopan komissio, Sosiaalisen suojelun komitea, Belgian sosiaalisen integraation ministeriö sekä EAPN, tiivistävät kokemuksensa viidestä edelliskokouksesta ja havainnollistivat niitä kolmiulotteisten symboliesineiden avulla. Tähän liittyi kysymys siitä, kuinka köyhyyttä kokeneiden osallistuttaminen vaikuttaa sosiaalisen integraation prosessiin. Esitykset ryhmiteltiin toimintakentän mukaan ja keskeiset lausunnot on kuvattu alla. Eräät esitykset kuuluivat useaan ryhmään, koska ne kohdistuivat eri aiheisiin.

Köyhyys ja osallisuus

Bulgarian, Kyproksen, Ranskan, Yhdistyneen kuningaskunnan (Britannian), ja Portugalin esitykset tekivät eri tavoin selväksi, kuinka köyhyyttä voidaan käyttää tasapainonsa menettäneen yhteiskunnan synonyyminä. Tämä pitää paikkansa vaurautasoeroista riippumatta kuten on laita Ranskan ja Bulgarian tapauksissa. Köyhyys ja syrjäytyminen ovat suhteessa kunkin yhteiskunnan vaurauteen, minkä vuoksi asianosaisten kohtaamia erilaisia olosuhteita on vaikea verrata tilastojen valossa. Jos kuitenkin tarkastellaan itse ihmisiä, voi esitysten kautta havaita, että konkreettiset kokemukset köyhyydestä ja syrjäytymisestä sekä niihin liittyvä osallistumis- ja toteutustilaisuuksien puute ovat yhtä yleismaailmallisia kuin taustalla olevat sosiaaliset voimavarakonfliktit ja poliittiset kiistat.

Bulgarian valtuuskunta ilmaisi merkityksettömien esineiden (pohjattoman kupin, muovisavukkeen) avulla, kuinka syrjässä yhteiskuntaelämästä köyhät tuntevat olevansa eristyneisyytensä ja leimautumisensa vuoksi. Köyhyys koetaan merkityksettömyytenä. Köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisessa taistelussa ei ole kuitenkaan kyse vain siitä, miten yksilöt voidaan paremmin integroida yhteiskuntaan. Kyse on myös poliittisesta keskustelusta, siitä miten koko yhteiskunnan voimavarat pitäisi jakaa. Onko sosiaalisesti oikeudenmukaista – Bulgarian valtuuskunta kysyy – että hallitus käyttää rahaa puolustushankintoihin samalla kun monen eläkeläisen eläke ei riitä elämiseen.

Kyproksen valtuuskunta tarttui tähän ajatukseen ja kysyi, kuinka voidaan tukea köyhien osallistumista politiikkaan. Lisäksi köyhyys on Kyproksen tapaisessa maassa enemmänkin lieveilmiö ja ehkä juuri sen takia köyhien on vaikea saada poliittisia puolestapuhujia. Siinä missä Bulgariassa jokainen tietää vanhusten syrjäytymisestä, joudutaan Kyproksessa edelleen tekemään työtä köyhien asian tuomiseksi yleiseen

tietoisuuteen. Kuten Kyproksen esitys osoitti, saarella on kaksi erityisen kiireellistä ongelmaa: ensinnäkin sosiaalihankeille on vaikea saada sopimusrahoitusta omasta maasta tai Euroopan unionista ja toiseksi ihmisten kannalta ongelmana on muutosten hitaus.

Tasapainoa hakevan yhteiskunnan on hyväksyttävä köyhät ja syrjäytyneet täysivaltaisiksi jäsenikseen. Sen on kunnioitettava heidän oikeuksiaan ja lisättävä heidän osallisuuttaan. Ranskan valtuuskunnan esitys osoitti, kuinka voi pienin askelin luoda tietoisuutta köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisesta taistelusta. Tässä asiassa köyhyyttä kokeneiden tapaamiset ovat vaikuttaneet kansallisella ja alueellisella tasolla. Nyt on esimerkiksi syntynyt asianosaisten itsensä organisoimia aloitteita, joilla he voivat kiinnittää huomiota tilanteeseensa ja aktiivisesti vedota osallistumisoikeuksiinsa. Tämä viestittää, ettei pidä juuttua eristyksiin. Osallisuus vaatii osallistumiselle avoimia poliittisia ja yhteiskunnallisia oloja, mutta ainakin yhä tärkeää on yksilön oma halu osallistua aktiivisesti Ranskan symboliesineen kuvaamien perusarvojen, ”vapauden, tasa-arvoisuuden, osallisuuden” toteuttamiseen. Viime kädessä poliittinen prosessi avautuu asianosaisille vain jatkuvan ruohonjuuritason paineen kautta.

Myös Yhdistyneen kuningaskunnan valtuuskunta piti köyhien osallistumisoikeuksia monin tavoin puutteellisina. Sen mielestä lupausta sosiaalisesta osallisuudesta voi kuvata ovella, jonka eteen on pantu erilaisia esteitä. Rasismi, kaikenlainen syrjintä, työtilaisuuksien puute, rajoittuneet mahdollisuudet sosiaali- ja kulttuuripalvelujen nautintaan, kaikki nämä sysäävät köyhät yhä enemmän rinnakkaismaailmaan yhteiskunnan enemmistöön nähden. Yhdistyneen kuningaskunnan esimerkki osoittaa kuitenkin myös, että osallisuutta voi lisätä: esimerkiksi köyhien ja syrjäytyneiden elämänlaatua koskevat tutkimukset ja kansallisten toimintasuunnitelmien laadinta Lissabonin hengessä ovat varmasti lisänneet asianosaisten osallisuutta.

Myös Portugalin valtuuskunnan esimerkki osoittaa, kuinka osallisuutta voi lisätä esimerkiksi vanhustyössä. Huono-osaisille vanhuksille kehitetään työ- ja harrastusmahdollisuuksia ”Osallisuus mahdolliseksi” -nimisessä projektissa, osaksi yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa. Portugalin symboliesine – projektin aikana valmistunut posliinilaatta, johon on maalattu kukka – kuvastaa, kuinka vanhuksat voivat kokemuksillaan ja taidoillaan tehdä taidetta jostakin näennäisesti hyödyttömästä. Yhdeksällä muulla mikrohankeella on voitu saavuttaa muita kohderyhmiä kuten lapsia, nuoria ja psyykkisesti sairaita. Edessä on kuitenkin vielä pitkä matka; on rakennettava verkostoja ja luotava osallistumistiloja. Kokeiluvaiheessa hyviksi todettujen tilapäiskäytäntöjen vakiinnuttaminen on toistuvasti osoittautunut vaikeaksi.

Köyhyys ja solidaarisuuden rikkoutuminen

Köyhyys ja syrjäytyminen edustavat ihmisten välisen solidaarisuuden rikkoutumista ei vain yhteiskunnassa yleensä, vaan myös köyhyyttä kokeneiden ihmisryhmien välillä. Köyhät työnnetään yhteiskunnan laidalle, joko tietoisesti tai tiedostamatta. He katoavat näkyvistä eikä ole automaattista mekanismia, joka yhdistäisi asianosaisia tai ilmaisisi heidän tarpeitaan. Arjen henkiset ja fyysiset rasitukset ovat usein liikaa; monissa tapauksissa köyhiltä puuttuu, ei vain tilaisuuksia, vaan myös voimia puolustaa oikeuksiaan. Italian, Itävallan, Espanjan, Saksan ja Slovenian valtuuskunnat keskittyivät tähän ongelmaan.

”Olipa kerran surullinen pikku lapsi. Hänen silmänsä katselivat maailmaa, joka näytti liian suurelta. Lapsuudessaan hän koki, mitä merkitsi kipu. Hän ei odottanut elämältään mitään” – näin alkoi Italian valtuuskunnan esitys pikku pojasta, joka koko elämänsä ajan koki vain solidaarisuuden puutetta ja (sosiaalista) eristyneisyyttä. Eräänä päivänä tämä lapsi kohtasi torilla muita ihmisiä, jotka myös elivät yhteiskunnan laidalla. Mutta tulossa on muutos, sillä ihmiset huomaavat yhtäkkiä, että heillä on yhdessä voimaa – he yhdistyvät ja alkavat puhua yhteen ääneen.

Syrjäytyneisyyden ja oman avuttomuuden tunnetta kuvaa myös Itävallan esitys. Arpakuutio symbolisoi köyhyyden ja syrjäytymisen eri puolia. Yksittäiset sivut koskettavat vain pintaa – tarkoittaen, että jokainen yksilö ja ryhmä ovat viime kädessä yksin huolineen ja tarpeineen. Ja arpakuutio ilmaisee muutakin, nimittäin että riippumatta siiten, miten päin kuutiota käännetään, tarkkailija voi nähdä siitä vain yhden sivun. Yhtä valikoivasti kuin yhteiskunta asian näkee, yhtä sattumanvaraisia ovat sosiaaliturva- ja tukipalvelut. Meillä on onnea, jos meidän sivumme jää päällimmäiseksi. Meidän ryhmämme voi saada osakseen huomiota ja apua. Muut jäävät varjoon – ja koskettaessaan vain osittain toisiaan kuution reunoista sivut jäävät viime kädessä eristykseen omalle puolelleen pystymättä luomaan kontaktia.

Nämä ajatukset löytyvät myös Espanjan valtuuskunnan esityksestä. Kirkkaanväriset ilmapallot kuvaavat asioita, joissa köyhät ja syrjäytyneet pystyvät taas puolustamaan etujaan. Verkostoituminen, asianosaisten osallistuminen, empatia, huomio ja omatoimisuuden tukeminen kuvaavat Espanjan valtuuskunnan mukaan, miten sosiaalisia ongelmia voi ratkaista kumppanuuden hengessä.

Leipälimppu kuvastaa Saksan valtuuskunnalle yhteiskunnan kykyä osoittaa solidaarisuutta ja päästää kaikki mukaan yhteiseen vaurauteen. Tätä symboloi leipä – sitä on helppo murtaa ja se tyydyttää yhtäläisesti kaikkien nälkää. Köyhyyttä kokeneiden tapaamisia ajatellen Saksan valtuuskunta näkee myös merkkejä siitä, että

solidaarisuuden horjumista voi torjua. Niinpä poliittisia päättäjiä on vuosi vuodelta osallistunut yhä enemmän näihin kokouksiin niin että ne nyt huomataan ja otetaan yhä enemmän huomioon osallistujapiirin ulkopuolella. Saksan kansallinen köyhyyskonferenssi pystyi viimeksi kuluneen vuoden aikana järjestämään samanlaisen konferenssin kuin nyt ja siten lisäämään asianosaisten osallisuutta kansallisella tasolla. Mutta niin tärkeitä kuin tällainen toiminta voi ollakin köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisessa taistelussa, ei saa unohtaa kysymystä voimavarojen jakautumisesta köyhien ja rikkaiden välillä ja siten pyrkimistä oikeudenmukaisempaan talous- ja sosiaalijärjestelmään, vetoaa Saksa.

Slovenian valtuuskunta täydensi tätä ajatusta toteamalla, että köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen taistelu on voitettavissa vain yhteisin kansainvälisin ponnisteluin. Jokaisella valtiolla on omat ongelmansa ja toivomansa ratkaisut. Sosiaaliset ongelmat eivät kuitenkaan pysähdy valtioiden rajoille yhteisessä Euroopan talossa. Siksi Euroopan unionin on huolehdittava siitä, etteivät jäsenmaat kilpaile keskenään vaan että yhteistyön ja kokemustenvaihdon avulla vastustetaan europasaatiosta ja globalisaatiosta johtuvia kansainvälisiä tendenssejä solidaarisuuden murtamiseksi.

Köyhyyden moniulotteisuus

Puolan, Unkarin, Maltan, Kreikan, Alankomaiden, Tanskan, Luxemburgin ja Ruotsin valtuuskuntien esitykset valottavat köyhyyden ja syrjäytymisen moniulotteisuutta. Ne kuvastavat syrjäytymisriskien moninaisuutta kirjoja ja osoittavat ennen kaikkea naiset, lapset ja kodittomat erityishuomiota tarvitseviksi kohderyhmiksi. Puolan valtuuskunta löysi kaktuksesta yksinkertaisen, mutta vaikuttavan symbolin, joka edustaa sekä syrjäytymisen moninaisuutta että elämäntilannettaan muuttamaan pyrkivien tahdonlujuutta. Vaikeimmatkaan olot eivät pysty estämään tämän pienen kasvin eloonjäämistä. Ja niin kuin kaktus tarvitsee silloin tällöin vettä, myös yhteiskunnan laidalla elävät ihmiset tarvitsevat erityistukea, jotta heidän kykynsä voisivat puhjeta kukkaan.

Erilaisista köyhyyden riskeistä puhuttaessa Unkarin valtuuskunta viittasi terveydellisiin seurauksiin, rajallisiin koulutusmahdollisuuksiin ja riittämättömään ja esteettömään hyödykkeiden ja (sosiaali)palvelujen saantiin. Unkarissa tilanteen todettiin olevan monesti huomattavasti pahempi maaseudulla kuin kaupungeissa. Lisäksi valtion sosiaalipalveluja ei ole suhteutettu esille tulleiden ongelmien paineeseen.

Puoliksi täyteen puhallettu pallo kuvastaa tilannetta Maltan valtuuskunnalle. Tässä ilmalla täytetty osa edustaa saavutettua edistystä köyhyyden ja syrjäytymisen

vastaisessa taistelussa ja muu pallo tulevia haasteita. Valtuuskunta totesi, että köyhyyden moninaisuudesta tiedetään paljon, mutta että tällä on vain vähän merkitystä poliittisessa prosessissa. Vaikka poliittinen kenttä on hitaasti avautumassa kohti osallisuuden sallivia menettelyjä – parlamenttihan on esimerkiksi ensi kerran käsitellyt lakiesitystä yhdessä kansalaisjärjestöjen kanssa – ovat monet tahot haluttomia puhumaan konkreettisesti syistä ja mahdollisista ratkaisuista. Siksi Maltaan valtuuskunta vaatii ponnekkaampaa tietoisuuden herättämistä, esimerkiksi köyhyyteen liittyviä tutkimushankkeita, rahoitusta nykyistä useammille kansalaisjärjestöille, rakennerahastojen tehokkaampaa hyödyntämistä tai sosiaalisen osallisuuden vakiinnuttamista yhdeksi koko politiikan kentän valtavirraksi.

Kreikan valtuuskunta kannattaa Maltaan vaatimuslistaa pullopostilla. Se symbolisoi asianosaisten tarpeita ja on samalla viesti poliittisille päättäjille. Pullossa vaaditaan vuoropuhelun aloittamista yhteiskunnan vaurauden oikeudenmukaisemmasta jaosta ja valotetaan syrjäytymisen laajuutta asianomaisia alueita luettelemalla. Näitä ovat: työllisyys, vanhusten sosiaaliturva, asuminen, terveys, maksuton juomavesi, kohtuuhintainen energia sekä koulutus ja mahdollisuus kulttuuriin.

Esityksiin sisältyy kuitenkin myös kertomuksia jo olemassa olevista ratkaisuista syrjäytymisen vastustamiseksi. Esimerkiksi Alankomaiden valtuuskunnan mukaan maan hallitus on saavuttanut huomattavaa menestystä köyhyyden ja syrjäytymisen torjumisessa samalla kun sen esityksestä ilmenee myös taustalla olevien ongelmien moninaisuus. Naisten työttömyys on vähentynyt, suhtautuminen kotiväkivaltaan on tunnustettu ongelmaksi, nuorten koulunsa keskeyttäneiden määrä on pudonnut ja vammaisten pääsy julkisiin palveluihin on helpottunut. Toisaalta ongelmia on edelleen. Esimerkiksi Alankomaiden kaupungeissa on edelleen puutetta kohtuuhintaisista asunnoista ja nuorten työttömyysaste on edelleen korkea. Kaiken kaikkiaan on vaikea tietää varmasti Lissabonin strategian mahdollista osuutta sosiaalisen tilanteen paranemiseen. Ei ole kuitenkaan epäilystäkään siitä, että se auttaa paremmin ymmärtämään syrjäytymisriskien moniulotteisuutta ja pitämään keskustelun osallisuuden helpottamisesta politiikan asialistalla.

Tanskan valtuuskunta tähdensi symboliesineellään köyhyyden ja riittämättömien koulutusmahdollisuuksien yhteyttä. Valtuuskunta esitteli hankkeen, jolla pystytään tukemaan sosiaalisesti huono-osaisia nuoria siinä määrin, että he pystyvät taas ottamaan vastuun itsestään. Nuoria valmennetaan työmarkkinoille laajalla huolenpito- ja neuvontaohjelmalla, ja tämän prosessin aikana he oppivat jälleen kunnioittamaan itseään ja muita. Siten hanke korostaa esimerkin kautta, kuinka pääsy räätälöityyn opetukseen voi katkaista köyhyys- ja syrjäytymiskierteen.

Luxemburgin valtuuskunta keskittyi köyhyyden terveysriskeihin. Niitä kuvastaa hylly nimeltä ”Shalf” (leikkimielinen kooste englannin sanoista share ”jakaminen” ja shelf ”hylly”). Hyllyssä on tarjolla päivittäistuotteita kuten kaupan ikkunassa. Vaikka köyhyyttä pidetään Luxemburgin kaltaisessa rikkaassa maassa ennen kaikkea suhteellisena ongelmana, haluaa Luxemburgin valtuuskunta korostaa erästä köyhyyttä kokeneiden perusongelmaa: rajallista terveellisen ruoan tarjontaa. Toisaalta köyhyys ja toisaalta puutteelliset tiedot terveellisestä syömisestä johtavat epäterveellisiin elintapoihin, varsinkin kun puhutaan huono-osaisten perheiden lapsista. Luxemburgissa toimivan sosiaalisen ruokakaupan tapainen kauppa voi olla ensimmäinen askel, jolla käytännössä vaalitaan oikeutta terveelliseen ruokaan.

Ruotsin valtuuskunta esitti tiiviin yhteenvedon monien köyhyyden ilmentymien yksittäisistä vaikutuksista. Syrjäytymisriskit, jotka usein kasautuvat, vähentävät tarmokkuutta ja johtavat ”uhreissa” kielteiseen ja usein myös syllisyyden värittämään omakuvaan. Riippuvuus sosiaalista tulonsiirroista ja tuesta eivät pelkäästään synnytä riippuvuuden tunnetta – se myös riistää asianosaisilta vapauden päättää oman elämän suunnittelusta. Köyhyys ja syrjäytyminen johtavat sosiaaliseen eristyneisyyteen; yhteiskuntaelämää voi osallistua vain hyvin rajallisesti. Tämä johtaa hyödyttömyyden tunteeseen. Ihmiseltä puuttuu rutiineja ja toimintoja, joka luovat järjestystä päivittäiseen elämään. Terveyspalvelujen saanti on usein rajallista, ja tämä on sitäkin merkittävämpää, koska köyhyyteen liittyy erityisiä fyysisiä ja henkisiä rasituksia. Köyhyys ja syrjäytyminen voivat olla nöyryyttäviä, ellei asianosaisia kohdella kunnioittavasti ja ihmisarvon mukaisesti, jos päätetään heistä eikä yhdessä heidän kanssaan – sanalla sanoen, jos heiltä evätään osallisuus.

Köyhyys ja kodittomuus

Useat valtuuskunnat pitivät kunnan asuntoa yhtenä ihmisen pohjimmaisimmista tarpeista. Belgian, Tshekin tasavallan, Norjan ja Suomen esitykset paljastivat, että monet ovat vailla kattoa päänsä päällä jopa Euroopan pitkälle kehittyneissä teollisuusmaissa tai että he joutuvat asumaan ihmisarvolle sopimattomissa oloissa. He kuuluvat niihin, jotka kipeimmin kokevat köyhyyttä ja syrjäytymistä. Ilman kodin tarjoamaa suojaa ja lepopaikkaa on kattava sosiaalinen osallisuus on kuutakin kauempana. Ja jos lisäksi, kuten romanien tapauksessa, muukalaisviha ja rasismi ovat sekä syrjäytymisen syy että seuraus, osoittautuu kodittomuus umpikujaksi, jossa päivittäin loukataan törkeästi yleisiä ihmisoikeuksia.

Belgian valtuuskunta kuvasi teltalla suojaa ja turvallisuutta, jotka kuuluvat ihmisen perustarpeisiin. Tällä ryhmä kehotti kunnioittamaan kaikkien ihmisten oikeutta kunnolliseen asumiseen, joka on sosiaalisen osallisuuden keskeisiä perusedellytyksiä.

Jotta teltta voisi tarjota suojan, on myös sosiaalipalvelujen saatavuus taattava, varsinkin koulutuksessa ja terveyshuollossa. Konkreettisesti Belgian valtuuskunta haluaisi avoimempaa keskustelua siitä, miten ihmisen perusoikeudet voidaan määritellä ja millaisilla oikeuksilla ja velvollisuuksilla niitä täydennettäisiin.

Tässä mielessä myös Tshekin valtuuskunta viittasi kotiin ihmisen perusoikeutena. Valtuuskunta käytti katotonta, vaatimatonta taloa symboloimaan monien Tshekin talojen huonokuntoisuutta. Täälläkin katon puuttuminen pään päältä kuvaa turvallisuuden ja mukavuuden puuttumista. Talossa asuva hiiri viittaa erityisesti romanien ja ennen kaikkia naisen ja lasten asuinoloihin. Valtuuskunnan kokemusten mukaan romanien on kirjaimellisesti asuttava muille kelpaamattomissa ja ihmisarvolle sopimattomissa oloissa. Varsinkin romaninaisten esimerkki osoittaa vaikuttavalla tavalla, kuinka kodittomuus johtaa entistä suurempaan sosiaaliseen huono-osaisuuteen ja syrjintään. Valtuutetut raportoivat naisten tahdonvastaisista sterilisaatioista ja aborteista.

Suomen esimerkki osoittaa, kuinka voidaan onnistuneesti lisätä huomiota asunnottomuuteen. Lähes huomaamattomalla, mutta myös salaperäillä rintamerkkisymbolilla (mustalla liekillä) vapaaehtoisryhmä onnistui herättämään uteliaisuutta ja keskustelua aiheesta. Aktivistit lisäsivät uskottavuuttaan elämällä päivän vuodessa asunnottoman kanssa. Kaikkiaan kerättiin 850 kodittomuusraporttia ja julkaistiin toisen kampanjan yhteydessä. Tällaisen julkisuuskampanjan avulla on nyt voitu rakentaa tiivis verkosto, johon myös Suomen poliitikot suhtautuvat vakavasti. Valtuuskunta ehdotti tästä syystä keskustelua siitä, kuinka poliitikot voitaisiin konkreettisin pakotemekanismein velvoittaa tehokkaammin lunastamaan lupauksensa.

Myös Norjan valtuuskunta viittasi näihin ongelmiin. Sen mielestä ei riitä, että asianomaisille vaaditaan jatkuvasti lisää apua. Ratkaisevaa on, kuinka ja missä määrin ja millä keinoilla apua käytännössä tarjotaan kodittomille.

Monissa tapauksissa inhimillisempi ja asianosaisten tarpeita kunnioittava kohtelu viranomaisten taholta on – Norjan valtuuskunnan mukaan – jo riittävä apu asunnottomuuden ja muun syrjäytymisen välttämiseksi. Kaiken kaikkiaan puuttuu sosiaalipolitiikan yksittäiset osa-alueet kattavia integroituja lähestymistapoja. Norjan hallituksen tavoitteena on vähentää kodittomuutta 30 prosenttia, mikä kuulostaa kunnianhimoiselta, mutta valtuuskunta pitää tätäkin merkittävänä ongelmana, koska loput 70 prosenttia asianosaisista ei edelleenkään pääse tilanteestaan.

Köyhyys ja siirtolaisuus

Irlannin valtuuskunta kiinnitti huomiota maahanmuuttajien tilanteeseen ja piti kuutta asiaa erityisen merkittävänä elinolojen kannalta. Valtuutetut viittasivat ensinnäkin taloudellisen tuen riittämättömyyteen. Jokaisen Irlannista turvapaikkaa hakevan kerrottiin olevan oikeutettu 19,10 euroon viikossa ja lasten puoleen tästä summasta. Kuten muissakaan Euroopan unionin jäsenmaissa, asianosaiset eivät saa tehdä ansiotyötä. Aterioita tarjotaan kanttiineissa, mutta kulttuurisia tai uskonnollisia erityispiirteitä ei usein oteta huomioon. Kaiken kaikkiaan on täysin epäselvää, kuinka turvapaikanhakijat voivat viettää ihmisarvoista elämää näissä oloissa. Toinen ongelma ovat ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttö ja liikkumisrajoitukset. Monilla työn perässä muuttaneella on vain rajoitettu työlupa, mikä viime kädessä tekee heidät hyvin riippuvaisiksi työnantajista. Palkka- ja työstandardeja ei noudateta ja työntekijät elävät jatkuvassa työpaikan menetyksen ja karkotuksen pelossa. Työllistymistä käytetään näiden ihmisten alistamiseen, vaikka se on muille avain sosiaaliseen osallisuuteen! Kolmanneksi erityisesti siirtolaiset kokevat rasismia ja syrjintää, jopa fyysistä väkivaltaa. Erityinen syrjinnän muoto on, neljänneksi, (muodollisen) ammattipätevyyden riittämätön tunnustaminen. Monia muuttajia estetään siten löytämästä ammattitaitonsa mukaista työtä. Kotouttamisen paradokseja on myös, että eräiden ollessa alati koulutuksessa työllistymismahdollisuuksiensa parantamiseksi, evätään toisilta tällaiset mahdollisuudet kehittää itseään. Viides ongelma koskee niin sanottuja ”tilastoimattomia” maahanmuuttajia, joita on yhä enemmän Euroopassa. Heihin syrjäytyminen ja syrjintä vaikuttavat erityisesti, koska he eivät voi oleskeluluvan puuttuessa vedota oikeuksiinsa tai käyttää sosiaalipalveluja. Ja kuudenneksi ja lopuksi, rajalliset mahdollisuudet perheiden jälleenyhdistymiseen ovat nekin syrjäytymisongelma. Turvapaikan hakijoilla ja työn perässä muuttaneilla siirtolaisilla ei ole sinänsä oikeutta kutsua maahan perheenjäseniään. Voi kestää vuosia ennen kuin muodolliset ennakkoehdot on täytetty, mikä merkitsee kaikille asianosaisille huomattavaa henkistä painetta.

Osallisuus oikeuksista rohkaisua tulevaisuutta varten

Liettuan ja Latvian esitykset kuvasivat lähes runollisesti köyhien toiveita paremmista oloista Varsinkin entisissä kommunistisissa maissa ihmiset kokevat joissakin tapauksissa huutavia sosiaalisia vastakohtaisuuksia. Sosiaaliset tulonsiirrot eivät pysy elinkustannusten nousun perässä eikä köyhillä ei ole enää varaa ennen ilmaisiin tai nyttemmin kokonaan lakkautettuihin sosiaalipalveluihin. Tässä tilanteessa Latvian valtuuskunta esitteli elämän symboliksi lumipeitteen läpi murtautuvan tyylitellyn kukan. Siltä puuttuvat kuitenkin terälehdet, sillä köyhyyttä kokeneiden elämä on usein

väritöntä, ilotonta. On kuitenkin toivoa, että mahdollisuudet parempaan elämään toteutuvat vuoteen 2010 mennessä: jopa Latvian liittymistä Euroopan unioniin oli esimerkiksi täysin mahdotonta kuvitellakaan kymmenen vuotta sitten. Yhdessä kansalaisjärjestöjen kanssa on nyt otettu ensi askeleita kohti köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisten kansallisten toimintasuunnitelmien laatimista, kohti asianosaisten suurempaa osallisuutta.

Köyhyys on osa Liettuan valtuuskunnan sosiaalista todellisuutta. Valtuuskunnan omat kokemukset ja keskustelut Brysselin kokouksissa ovat vahvistaneet, että köyhyyden ja syrjäytymisen todellisuus tuntuu erilaiselta kuin tilastot ja tutkimukset pystyvät kertomaan. On monia harmaita alueita ja vyöhykkeitä, joita ei pystytä kuvaamaan tieteellisin termein. Molemminpuolinen kokemustenvaihto on siksi välttämätön tien löytämiseksi ulos köyhyydestä ja syrjäytyneisyydestä. Liettuan esine, kynttilä, oli voimakas toivon symboli, joka edustaa ennen kaikkea vahvempaa osallisuutta ja ihmisten auttamista omatoimisuuteen. Kynttilän sydämen esittäessä köyhiä ja vahan itse köyhyyttä tarvitaan auttava käsi kynttilän sytyttämiseen. Kynttilä sytyttyä palava sydän kuitenkin kuluttaa vahaa eikä siis vain itseään vaan myös köyhyyttä.

Köyhyyden vastainen taistelu poliittisena tehtävänä

EAPN:n, Sosiaalisen suojelun komitean, Belgian sosiaalisen integraation ministeriön ja Euroopan komission esitykset tekivät ennen kaikkea selväksi, että tällainen mielipiteidenvaihto otetaan myös vakavasti näissä instituutioissa ja että ne ovat alkaneet tiiviisti pohtia omaa rooliaan koko prosessissa.

EAPN:n symboliesine kuvasi kuution sivujen kautta, mitä Brysselin kuusi kokousta ovat merkinneet asianosaisten osallistumisen kannalta. Vaikka kuhunkin kokoukseen voidaan kutsua vain rajallinen määrä ihmisiä, on kokemus osoittanut, että yhä enemmän ihmisiä on osallistunut valmisteluihin kansallisella tasolla. Nämä tapahtumat auttavat rakentamaan siltoja toisaalta asianosaisten välille ja toisaalta yhteiskuntaan ja poliittiseen kenttään. Lisäksi on joissakin jäsenmaissa nyt järjestetty seurantatapahtumia ja asianosaiset ovat tehneet uusia aloitteita. Siten ajatus köyhyyttä kokeneiden kokouksista leviää aina vain laajemmalle. Joissakin tapauksessa sosiaalinen tilanne itse paikalla muuttuu kuitenkin kangerrellen ja eräissä tapauksissa jopa huononee. Lisäksi köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisista keinoista keskustellaan usein hyvin teknokraattisin termein. Tästä on syntynyt käsitys, että poliittisella kentällä kierretään viime kädessä kehää. Brysselin kokoukset ja EAPN:n symboliesine tekivät selväksi, että kaikkien näiden – jäsenmaiden pitkissä raporteissa selostettujen –

ongelmien ja haasteiden takana on ihmisiä, jotka haluavat ja kykenevät ottamaan kohtalonsa omiin käsiin.

Sosiaalisen suojelun komitea tarjosi punaista megafonia kaksisuuntaisen velvoitteen tai toiminnan symboliksi. Köyhyyttä kokeneiden tapaamiset toisaalta yhdistävät ja megafonin lailla vahvistavat asianomaisten ääniä ja tuovat ne kuuluville jopa myös Euroopan elimissä kuten Sosiaalisen suojelun komiteassa. Toisaalta tämä velvoittaa elinten jäsenet toimimaan lähipiirissään kaiuttimina köyhien ja syrjäytyneiden äänille.

Belgian sosiaalisen integraation ministeri esitti taitettavan tuolin, joka symbolisoi hallituksen velvollisuutta tehdä itsestään osa ratkaisua. Osallistumalla hallitus osoittaa kunnioittavansa ihmisiä, varaavansa aikaa heidän asialleen. Tässä mielessä myös kokouspaikka, Palais d'Egmont, oli osoitus köyhien ja syrjäytyneiden arvostamisesta. Suora osallisuus on tehtävä mahdolliseksi niin että asianosaiset istuvat tasavertaisina samassa pöydässä. Tältä näkökannalta taitettava tuoli symbolisoi myös halua kokoontua kaikkialla ja kaikkien osallisten kanssa.

Euroopan komissio halusi sirkuksen pienoismallilla sanoa, että tarvitaan enemmän rakenteita ja rohkeita temppuja. Sirkus symbolisoi kuitenkin myös taitoa järjestää onnistunut esitys lukuisine hohdokkaine ja vähemmän hohdokkaine aineksineen huomattavaa improvisaatiokykyä osoittaen. Sirkus on suvaitsevaisuuden paikka, jossa monet erilaiset ihmiset kohtaavat ja saavat yhdessä yleisön kanssa aikaan jotakin erityistä. Myös halu ylittää itsensä tyydyttyy sirkuksessa, samoin uteliaisuus, joka panee rikkomaan rajoja. Joskus esityksestä tulee eräänlainen tasapainotemppu. Pähkinäkuoressa sirkus on paikka, jossa monet pyörät pyörivät yhdessä ja joka saa ihmiset tekemään jotakin yhdessä toisten hyväksi.

4 Työryhmien ja täysistunnon tulokset

Tähänastisten kokousten taustalta osanottajat käsittelivät seitsemässä juonnetussa työryhmässä sosiaalisen integraation haasteita ja pääteemoja sekä kokousten vaikuttavuuden lisäämistä. Ryhmät käsittelivät laajaa aihepiiriä: mahdollisuuksia lisätä lasten ja nuorten koulutusmahdollisuuksia, (aktiivisen) integraation edistämistä työmarkkinoihin integroimalla, epävarmaa työllistymistä, lasten, perheiden ja yksinhuoltajien köyhyyttä, pitkäaikaistyöttömyyden nujertamista ja sukupolvesta toiseen periytyvän työttömyyden pysäyttämistä, kodittomuuden torjuntaa, maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen kotouttamista ja integroimista, asianosaisten ottamista mukaan avustus- ja neuvontaelimiin sekä osallistumisaktiivisuuden lisäämistä.

Työryhmien tulokset kirjattiin ryhmissä ja tiivistettiin lyhyeksi raportiksi täysistunnolle. Raportointi jatkui täysistuntonkeskusteluna. Siinä EU:n komission sosiaalisen suojelun ja integraation yksikön johtaja Jérôme Vignon, sosiaalisen suojelun komitean puheenjohtaja Elise Willame, ja Emmaus-liikkeen kattojärjestön Emmaus Internationalin puheenjohtaja Renzo Fior keskustelivat ja vastasivat osanottajien kysymyksiin.

Työryhmien tulokset¹

Työryhmien tulosten tarkastelu tuo mieleen arpakuutioiden symboliikan. Huolimatta monista tavoista parantaa köyhien oloja käy myös ilmi, että puuttuu koko ongelmakentän käsittäviä rakenteita. Huomionarvoista on, ettei yksikään työryhmien osanottaja raportoinut integroidusta kansallisesta politiikasta, joka ohjaisi köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista taistelua. Eräät ryhmät ovat osittain onnistuneet tässä taistelussa etupäässä paikallisesti, ja lukuisia hankkeita ja aloitteita on pantu alulle, mutta nämä lähestymistavat eivät muodosta minkäänlaista yleisstrategiaa. Lissabonin strategian avoin koordinaatiomenetelmä ja kansalliset köyhyyden ja syrjäytymisen vastaiset toimintasuunnitelmat eivät nekään useimpien valtuutettujen mielestä edusta tähänastista johdonmukaisempaa suunnittelua jäsenmaissa tai jäsenmaiden välillä. Lisäksi yksi jäsenmaa on tietämätön käytännöistä, jotka ovat jo jonkin aikaa olleet arkea muissa. Keskustelu antoi kuitenkin virikkeitä; ajatuksia ja kokemuksia vaihdettiin kuten siitä, miten tavoittaa paremmin yksittäisiä kohderyhmiä.

Silti on selvää, että köyhyys ja syrjäytyminen ovat ottaneet paikkansa kaikkien poliittisten tasojen asialistalla. Yksittäisissä jäsenmaissa tiedostetaan yhä selvemmin, että tarvitaan konkreettista apua ja osallisuuden lisäämistä, jotta ihmiset voisivat ottaa vastuun elämästään. Asianosaisten kannalta suurimmat esteet köyhyyden ja

¹ Työryhmien koko raportti löytyy sivustolta www.eapn.org eurooppalaisia köyhyyttä kokeneiden tapaamisia koskevasta osasta.

syrytymisen vastaisessa taistelussa ovat syrjintä, leimautuminen, rasismi ja muukalaisviha, mutta myös poliittisen tahdon puute ja eräissä tapauksissa *todellinen* kyvyttömyys jakaa yhteiskunnan vaurautta uudelleen ja tehokkaammin sosiaalisten tulonsiirtojen ja sosiaalipalvelujen avulla. Tämä on selvästi koko yhteiskunnan tehtävä, johon kaikki jäsenmaat voivat tarttua vain yhdessä yhteisessä Eurooppa-talossa. Samalla kuin työryhmien tulokset viittaavat näihin rakenteellisiin ongelmiin, osoittavat ryhmien vaatimukset ja suositukset – osanottajien mukaan – myös mahdollisia lähtökohtia tulevalle kehitystyölle.

Kohti kokonaisnäkemyttä taistelussa köyhyyttä vastaan

Eräs valtuutettu ilmaisi asian päähkinänkuoressa: Kukaan ei halua elää köyhyydessä eikä yksikään lapsi varmaankaan koskaan sano haluavansa olla isona köyhä. Siksi jäsenmaiden sosiaaliturvajärjestelmät on laadittava ”köyhyydenkestäviksi”. Tämä ei ole ongelma vain uusissa itäisen Keski-Euroopan jäsenmaissa, joissa varsinkin iäkkäiden sekä etnisten vähemmistöjen (etenkin romanien) tilanne kehittyi huolestuttavaan suuntaan. Myös muissa jäsenmaissa melko vakaine sosiaaliturvajärjestelmien sosiaalietuudet (esim. perheiden ja lasten osalta) eivät takaa kaikille elämää köyhyysrajan yläpuolella edes sosiaalisten tulonsiirtojen ja sosiaalipalvelujen jälkeen. Erityisen dramaattinen on tässä yhteydessä ”työllisten köyhien” määrän kasvu. Monien edessä on tänä päivänä köyhyys työssäkäynnistä huolimatta. Jotta syrjytymisen vastainen taistelu olisi kaiken kattava, vaadittiin työryhmissä oikeudenmukaisia työoloja ja palkkoja, kohtuullisten vähimmäistulojen takaamista, koulutuksen ja terveyspalvelujen rajoittamatonta saatavuutta, asianmukaista lasten ja perheiden suojelua sekä syrjinnän ja kaikenlaisen (sukupuoleen) liittyvän huono-osaisuuden vähentämistä. Edistyksen nopeuttamiseksi valtuutetut vaativat köyhyys- ja syrjytymiskysymysten hyväksymistä pääteemojen joukkoon kaikessa politiikassa.

Köyhien ääni ei ole usein riittä herättämään yleistä huomiota heidän tilanteeseensa. Vaatimus paremmista koulutusmahdollisuuksista merkitsee tässä yhteydessä kahta asiaa. Toisaalta mahdollisimman korkea koulutustaso on tehokas ase köyhyyttä vastaan ja toisaalta koulutuksen kautta voidaan levittää enemmän tietoa syrjytyneiden tilanteesta. Kaiken kaikkiaan edellyttää laaja-alainen taistelu köyhyyttä ja syrjytymistä vastaan, että asianosaisten omaan osallisuuteen suhtaudutaan vakavasti ja että sitä laajennetaan. Hyväksyminen on tässä avainsana kummallakin puolella, varsinkin keskustelussa keinoista sosiaalisen integraation lisäämiseksi. Tässä suhteessa jäsenmaita kehoitetaan harkitsemaan nykyisten osallistumistapojen laajentamista ja uusien kehittämistä. Yksittäisissä työryhmissä onkin esitetty joukko ajatuksia erilaisista lähestymistavoista (suhtautumisesta kodittomiin, vanhuksiin jne.). Osallisuus ei

kuitenkaan rajoitu vain mahdollisuuksiin osallistua yhteiskuntaelämään, vaan vaatii myös politiikassa asianosaisten todellisuuden tunnustamista ja tekoja. Työryhmien esimerkit osoittavat, että jäsenmailla on tässä vielä paljon parannettavaa.

Hyvää hallintotapaa on laajennettava kaikilla tasoilla. Työryhmien asiakirjat osoittavat, että merkittävä ongelma köyhyyden vastaisessa taistelussa on – ei niinkään oikeudellisen perustan puutteellisuus – vaan käytännön toimeenpano ruohonjuuritasolla. Näemme siis, ettei lakeja noudateta tai että hallintoviranomaiset tulkitsevat niitä ahtaasti. Tässä ilmenee usein hyvän hallintokulttuurin puutetta. Sen vuoksi eräs työryhmä piti jopa tarpeellisena muistuttaa, että lain on oltava ihmisiä varten eikä päinvastoin. Tähän kuuluvat myös osallistujien raportoimat puutteet kansainvälisten peruskirjojen hyväksymisessä kansalliseksi lainsäädännöksi. Lain soveltamiseen liittyy läheisesti myös se, että sosiaali- ja kulttuuripalvelujen saatavuus taataan kaikille. Tässäkään ongelmana ei ole vain palvelujen puute, vaan byrokratian pelko, joka saa etuuksi oikeutetut luopumaan niistä ”vapaaehtoisesti”(harmaan alueen ongelma). Tästä syystä kaikille asianomaisille viranomaisille ja elimille vaaditaan velvollisuutta tiedottaa etuuksista niihin oikeutetuille. Oikeusvarmuus on viranomaisille kuuluva velvollisuus kansalaisia kohtaan. Varsinkin köyhyyttä kokeneet syrjäytyvät, jos heidän on taisteltava oikeuksistaan hallintoprosesseissa tai oikeudessa.

Köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisessa taistelussa on kokouksen osanottajien mielestä ehdottomasti harjoitettava yksittäiset alat kattavaa moniulotteista politiikkaa. Samalla osanottajat kuitenkin kannattavat tiettyjen väestöryhmien suoraa, kohdennettua ensisijaistamista. Korkein prioriteetti on naisten ja lasten erityissuojelulla, maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen syrjinnän poistamisella sekä tehokkailla toimilla kodittomuutta vastaan. Tässä on syytä todeta, ettei ihmisiä pidä pompotella projektista toiseen, vaan että heidän on voitava kestävän prosessin turvin laajasti kehittää kykyjään ja tietojaan.

Euroopan tasoa koskevia pyyntöjä

Osanottajat vaativat Euroopan unionilta lähempää selvitystä siitä, missä määrin unionin poliittiset strategiat sortavat huono-osaisia. Työryhmissä on arvioitu, että esimerkiksi palvelujen vapauttaminen usein sortaa köyhyyttä kokeneita, esimerkiksi terveyshuollossa tai energiansaannissa. Tässä tarvitaan tarkempaa selvitystä riippuvuussuhteista. Tätä taustaa vasten ehdotettiin köyhyyttä kokeneiden tapaamisten jatkamista myös tiedotusfoorumina. Jotta kokoukset saisivat vielä näkyvämmän aseman politiikassa, olisi pohdittava, miten osanottajapiiriä voitaisiin hyödyllisellä tavalla laajentaa. Osanottajat esimerkiksi valittivat, ettei paikalla ollut Euroopan

parlamentin edustajaa ja ehdottivat että vastaisuudessa olisi kutsuttava myös työnantajien edustajia.

Konkreettisesti Euroopan unionille vaaditaan myös vahvempaa asemaa keskustelussa köyhyydeltä suojaavien vähimmäispalkkojen ja vähimmäistulojen säätämisestä Euroopan sosiaaliseksi standardiksi. Tässä on ensinnäkin kyse ihmisarvoisen elämän mahdollistavien vähimmäispalkka- ja vähimmäistulohankkeiden keskinäisestä suhteesta. Toisaalta on kyse eurooppalaisten vähimmäispalkkojen ja eurooppalaisten vähimmäistulojen määrittelystä. Konkreettisesti ehdotettiin välttämättömyyshyödykkeiden ja -palvelujen koria, jonka perusteella jäsenmaissa voitaisiin arvioida vähimmäistulohankkeita ja muita sosiaalisia tulonsiirtoja.

Osanottajien mielestä Euroopan unionin on tehostettava ponnistelujaan Euroopan sosiaalisen mallin tasapainottamiseksi ja harmonisoimiseksi. Lissabonin strategian toimeenpanossa on käynyt ilmi, ettei koordinaatiomenetelmä velvoita konkreettisiin poliittisiin toimiin. Niin ollen se perustuu asianosaisten mielestä liiaksi vapaaehtoisuuteen. Lisäksi Euroopan komissiota vaaditaan aiempaa valppaammin valvomaan, että jäsenmaat sisällyttävät johdonmukaisesti kansallisiin lakeihinsa köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisia sopimuksia ja direktiivejä ja että nämä todella pannaan toimeen. Valtuuskuntien mukaan tässä voisi auttaa, jos perusoikeuskirjasta tulisi pysyvä ja sitova osa Euroopan perustuslaillista sopimusta.

Kokouksen osanottajat toivoivat myös Euroopan unionin rakennerahastojen käyttämistä enemmän ja kestävämmiin taisteluun köyhyyttä vastaan. Ongelmana on yksittäisten hankkeiden liiallinen lyhyys. Velvollisuus ehdottaa vähän väliä yhä innovatiivisempia projekteja estää luomasta kestävästä sosiaalista infrastruktuuria ja kehittämästä kokonaisvaltaisia, asteittain kehittyviä rahoitustapoja. Tässä yhteydessä toivottiin myös lisää tukea paikallisille ja alueellisille aloitteille.

Paneelin puheenvuoroja

Jérôme Vignon, Euroopan komission sosiaalisen suojelun ja integraation yksikön johtaja

Vignon korosti esityksessään Euroopan perustuslaillisen prosessin merkitystä. Ilman sitovaa oikeudellista perustaa Euroopan unioni ei voi toimia köyhyyteen ja syrjäytymiseen liittyvissä asioissa. Tässä mielessä vuonna 1997 solmittu ja vuonna 1999 voimaan tullut Amsterdamin sopimus oli jo askel oikeaan suuntaan, mutta nyt tarvitaan kiireesti perustuslakiin liittyviä uusia askeleita.

Myös kysymys Euroopan komission panoksesta pyrkimyksissä kohti sitovia vähimmäissosiaalstandardeja kytkeytyy läheisesti unionin oikeusjärjestelmän ehtoihin. Euroopan komissio ei voi määrätä millekään jäsenmaalle sitovia vaatimuksia, vaikka tämä näyttäisi edistävän Euroopan sosiaalisen mallin harmonisointia ja taistelua köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan. Sovitut tavoitteet ja niiden toimeenpano kuuluvat jäsenmaiden toimivaltaan. Tässä mielessä Euroopan komissioon kohdistuneet syytökset liiallisesta passiivisuudesta tässä asiassa eivät pidä vettä. Silti Euroopan komissio ja sosiaalisen suojelun komitea pyrkivät siihen, että sosiaalisen suojelun tavoitteet määritellään selvemmin ja toteutetaan sitovammin. Sen vuoksi kohtuulliseen vähimmäistulotasoon pääsy on selkeämmin kytkettävä kysymykseen välttämättömyyshyödykkeiden ja -palvelujen korista, jonka pitäisi olla Euroopan kansalaisten saatavilla.

Vignonin mielestä Euroopan unioni voi kuitenkin myös viitata merkittäviin voittoihin. Euroopan unionilla on kattavin työturvallisuus- ja terveysjärjestelmä kaikilla talouden aloilla; on saatu aikaan sosiaalinen vuoropuhelu, Monissa asioissa on edistytty, erityisesti suojelussa syrjinnältä. Unionin piirissä ihmisillä on esimerkiksi nyt oikeus ryhtyä oikeudellisiin toimiin syrjintää vastaan, mikä voisi auttaa varsinkin romaneja parantamaan asemaansa. Sosiaalirahaston puitteissa on erityisiä ohjelmalinjoja siirtolaisiin kohdistuvan ja heidän kanssaan tehtävän työn tukemiseksi.

Tämä vie Vignonin mukaan pohjaa syytökseltä, joiden mukaan Lissabonin strategia palvelee vain taloudellisia etuja. Strategia velvoittaa jäsenmaat laatimaan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisia strategioita, lisäämään tiedonvaihtoa sekä parantamaan Euroopan elinoloja koskevien tietojen tasoa ja vertailukelpoisuutta. Lopuksi Vignon piti EU:n sosiaalisen prosessin vahvistamisen kannalta oleellisena, että köyhät ja syrjäytyneet saadaan liikkeelle ja perustuslaillinen prosessi uudelleen vauhtiin.

Elise Willame, Sosiaalisen suojelun komitean puheenjohtaja

Willamen mukaan sosiaalisen suojelun komitea pyrkii parantamaan köyhyyttä kokeneiden ja syrjäytyneiden osallistumismahdollisuuksia. Lissabonin sopimus ja siitä johdetut tavoitteet sisältävät jo selviä jäsenmaihiin kohdistuvia veloitteita tässä suhteessa. Näihin tavoitteisiin sisältyy monia ratkaisemattomia kysymyksiä, joita nyt kosketeltiin köyhyyttä kokeneiden ja syrjäytyneiden tapaamisessa. Tässä mielessä nämä aiheet ovat Euroopan instituutioiden ja jäsenmaiden hallitusten asialistalla. On kuitenkin huolehdittava siitä, että päättäjät todella ryhtyvät kaikilla tasoilla toimiin sovittujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Lissabonin strategian toimeenpanon tehostamiskeinoista puhuessaan Willame viittasi tarpeeseen lisätä kaikkien asianosaisten osallisuutta, muun muassa laajentamalla vuoropuhelua kaikille tasoille. Tärkeänä jatkotoimien osana hän pitää maiden rajat ylittäviä tapaamisia .

Osallisuus merkitsee kuitenkin myös ihmisten ottamista vakavasti. Tässä mielessä Willame otti esille osanottajien huolen palvelujen vapauttamisen mahdollisista kielteisistä vaikutuksista ja katsoi, että sosiaalisen suojelun komitean on vastaisuudessa hankittava itselleen selkeämpi kuva aloitteidensa sosiaalisista vaikutuksista. Samalla hän vakuutti valtuutetuille, että komitea tarjoaa vastedeskin paikan näitä huolia koskevalle keskustelulle ja tuelle.

Renzo Fior, Emmaus Internationalin puheenjohtaja

Vaikka köyhien ja syrjäytyneiden kokouksessa usein vaadittiin enemmän valtion tukea paikallisille aloitteille ja kansalaisjärjestöille, katsoi Fior, että järjestöjen pitäisi itsenäisyytensä turvaamiseksi pikemminkin pyrkiä itsenäistymään kuin hankkimaan rahoitussopimuksia valtiolta. Emmauksen työ tukee hänen mukaansa osanottajien kokemuseräisiä havaintoja. Oleellisena pidettiin sitä, että köyhät ja syrjäytyneet alkavat uudelleen arvostaa itseään. Tästä syystä on myös tärkeää, etteivät asianosaiset joudu pysyvään riippuvuuteen sosiaalisista tulonsiirroista, koska tämä veisi heiltä kyvyn itsenäiseen elämään.

Fiorin mielestä ei ole realistista uskoa Lissabonin tavoitteiden toteutumiseen vuoteen 2010 mennessä. Koska köyhyys ja syrjäytyminen ovat päinvastoin lisääntymässä, on epäselvää, miten tällainen merkittävä läpimurto voitaisiin saavuttaa tulevien kolmen ja puolen vuoden aikana. Lisäksi Euroopan unionin perustana oleva markkinatalouden periaate ei Fiorin mukaan ole yhdistettävissä vaatimukseen kaikkien kansalaisten täydestä integroimisesta. Ja lopuksi, vapauttamis- ja yksityistämispoliittikka tuovat mukanaan uusia syrjäytymisen muotoja, varsinkin julkisten hyödykkeiden (energian, juomaveden) tarjonnassa.

Sen vuoksi poliitikot ovat velvollisia kuuntelemaan köyhiä ja syrjäytyneitä. Tässä suhteessa kuudes tapaaminen oli Fiorin mukaan edellisten lailla merkittävää panos kohti heidän oikeuttaan tulla kuulluksi.

5 Päätöslausunnot

Franz Thönnnes

Saksan työ- ja sosiaaliministeriön parlamentaarinen valtiosihteeri

Thönnnes korosti, että kuudetta kokousta leimasivat rakentavat puheet ja keskustelut, joista kaikki osanottajat saattoivat saada uusia vaikutteita ja näkemyksiä. Tapahtuma osoitti, että köyhyyttä kokeneiden tapaamisilla on merkitystä. Thönnnes piti kolmea näkökohtaa erityisen merkittävänä. Ensinnäkin oli pystytty lisäämään köyhien osallistumista poliittiseen keskusteluun ja päätöksentekoon Euroopan unionin ja jäsenmaiden tasolla vuoden 2001 jälkeen. Toiseksi köyhyyden ja syrjäytymisen kuva oli tehty kosketeltavammaksi ja helpommin ymmärrettäväksi osoittamalla ja pohtimalla yksittäisiä elämäntilanteita. Ja, kolmanneksi, monet esimerkit osoittivat, että asianosaisten mukaantulo poliittiseen prosessiin voi auttaa heitä selviytymään ja ratkaisemaan ongelmia. Tämä on voitu hyvin selvästi havaita monilla paikallisilla, alueellisilla ja kansallisilla foorumeilla, joihin asianosaiset osallistuvat.

Saksan työ- ja sosiaaliministeriön tunnuslause puheenjohtajakaudella oli ”Yhdistäkäämme voimamme sosiaalisen Euroopan – sosiaalisen maailman puolesta”. Uskottavuus ja luottamus ovat sosiaaliselle Euroopalle mahdollisia vain, jos ihmiset uskovat, että tämä Eurooppa tarjoaa näköaloja kaikille kansalaisille. Tässä tapaaminen, ettei köyhyys ole muuttumaton kohtalo, johon asianosaisten on alistuttava. Heidän edustajansa osoittivat kumpanakin päivänä huomattavaa sitoutumista ja luovuutta ja saivat vaatimuksiaan kuuluville. Poliittisten päättäjien ja hallitusten oli pakko kuunnella köyhiä saadakseen erityistietoja, joita he voivat käyttää poliittisessa toiminnassaan köyhyyttä kokeneiden hyväksi. Köyhät tarvitsevat valtion ja yhteiskunnan tukea. Tämä merkitsee omatoimisuuden tukemisen yhdistämistä luotettaviin sosiaalisen suojelun vähimmäisstandardeihin. Näihin vähimmäisstandardeihin kuuluu ennen kaikkea, että autetaan niitä, jotka ovat sairauden, vammaisuuden, vaikeiden olojen tai jopa alhaisen koulutustason vuoksi liian kaukana työmarkkinoiden vaatimuksista. Standardeihin kuuluvat kuitenkin myös oikeudenmukainen palkka työstä, katto pään päällä, terveydenhoito ja koulutuksen saatavuus hyvin nuoresta pitäen.

Ludo Horemans

EAPN:n puheenjohtaja

Ludo Horemansin mukaan tapaaminen osoitti, että Euroopan unioni on kaukana tavoitteestaan: köyhyyden ja syrjäytymisen voittamisesta. Vuosi 2010 on aivan nurkan takana, ja tämä merkitsee, että taistelua on jatkettava yhä suuremmalla voimalla.

Horemans varoitti unohtamasta, että köyhyys ja syrjäytyminen ovat sietämätön vääritys maailman rikkaimpiin kuuluvassa kolkassa. Varsinkaan eurooppalaisessa kokouksessa valtuutetut eivät saa koskaan kadottaa näkyvistä, että köyhyyden ja syrjäytymisen torjuminen ovat koko maailman asia. Köyhyyden kitkemiseen kuuluu myös lukuisia lähestymistapoja. Tärkeintä on muistaa, että on kehitettävä poliittisia ratkaisuja köyhyyttä eikä köyhiä vastaan. Keskeisiä teemoja köyhyyden vastaisessa taistelussa ovat kohtuulliset vähimmäistulohankkeet, oikeudenmukaiset palkat ja kaikkien tasojen, etenkin varsinaisessa köyhyyttä kokeneiden osallisuus.

Davor Dominkuš

Slovenian työ-, perhe- ja sosiaaliministeriön sosiaalikyсыmyksistä vastaava vt. pääjohtaja

Dominkuš sanoi vakuuttuneensa siitä, että kaikki osanottajat olivat kokeneet kokouksen henkilökohtaisesti rikastuttavana. Asianosaisten joissakin tapauksissa hyvin persoonalliset, vahvat kuvaukset korostivat tarvetta jatkaa ehdottomasti taistelua köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan. Tässä on ennen kaikkea kyse koulutuksen, työn, asumisen, terveydenhoidon sekä sosiaali- ja kulttuuripalvelujen saatavuuden takaamisesta. Köyhyyden vastainen taistelu on keskeisiä poliittisia teemoja Sloveniassa, jossa kansallisella toimintasuunnitelmalla on tärkeä rooli. Poliittisia köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisia toimia ovat, että ihmisiä autetaan auttamaan itseään ja että köyhyys ja syrjäytyminen pyritään estämään jo ennakolta. Tämän lähestymistavan tulokset näkyvät köyhyyden kehittymisenä myönteiseen suuntaan Sloveniassa. Tulosten varmistamiseksi ja hienosäätämiseksi tarvitaan kuitenkin jatkuvaa vuoropuhelua kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Nyt pidetty kuudes tapaaminen on muistuttanut, kuinka tärkeää on tässä asianosaisten itsensä osallisuus. Tässä mielessä myös Slovenia aikoo puheenjohtajuuskaudellaan voimaperäisesti jatkaa ja kehittää alkanutta keskusteluprosessia ja lähettää kutsuja köyhyyttä kokeneiden seitsemänteen eurooppalaiseen tapaamiseen.

Liite 1: Saksan EU-puheenjohtajuuden päätelmät Kuudennesta eurooppalaisesta köyhyyttä kokeneiden tapaamisesta esitettyinä työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvostolle 30. ja 31. toukokuuta 2007

On ilahduttavaa, että kevään Eurooppa-neuvosto korosti Euroopan sosiaalisen ulottuvuuden merkitystä ja tuki halua vahvistaa Euroopan taloudellista ja sosiaalista koheesiota. Samoin on ilahduttavaa, että Eurooppa-neuvosto halusi kiinnittää enemmän huomiota Lissabonin strategian yhteisiin sosiaalisiin päämääriin ja sanoi, että Euroopan unioni voi menestyä vain, jos kaikille taataan taloudellisen edistyksen ohella riittävä sosiaalinen suojelu. Tätä varten on kehitettävä yhteiset vähimmäisstandardit ja käytettävä yhä enemmän avoimen koordinaatiomenetelmän välineitä keskeisissä kysymyksissä.

Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaisissa tapaamisissa käyty vuoropuhelu köyhien ja hallitusten edustajien välillä on vahvistunut tärkeäksi välineeksi avoimen koordinaatiomenetelmän muovaamisessa Euroopan tasolla. Kuudes eurooppalainen köyhyyttä kokeneiden tapaaminen panee merkille, että yhä enemmän köyhiä on osallistunut näihin kokouksiin sen jälkeen kun ne aloitettiin vuonna 2001. Tapaamiset ovat lisänneet köyhien välistä vuorovaikutusta kaikissa jäsenmaissa ja pannut alulle oppimisprosesseja. Tämä auttaa kehittämään ja vahvistamaan syrjäytyneiden osallistumismuotoja ja verkostoitumista jäsenmaissa ja johtaa pieniin edistysaskeleisiin varsinkin paikallisella tasolla. Siten on luotu vahvempi pohja asianosaisten tiiviimmälle osallistumiselle politiikkaan ja kansalaistoimintaan.

On kuitenkin myös pantava merkille, että köyhien keskinäiset sidokset ja osallisuus hallitusten johtamiin kansallisiin prosesseihin vaihtelevat suuresti ja että näitä prosesseja on edelleen kehitettävä joissakin jäsenmaissa. Siksi Saksan EU-puheenjohtajuus pitää tärkeänä lisätä ponnisteluja kaikkien asianosaisten saamiseksi mukaan ja kehottaa jäsenmaita ottamaan huomioon köyhyyttä kokeneiden tapaamisten tulokset ja päätelmät. Tiiviin ja jatkuvan vuoropuhelun varmistamiseksi valtuutettuja kehoitetaan pitämään tapaamisten välillä yhteyttä Euroopan parlamentin jäseniin kansallisella tasolla. Valtuutettuja kehoitetaan myös yhä enemmän vaihtamaan näkemyksiä ja tutustumaan virallisilla vierailuilla sosiaalisiin integraatiohankkeisiin.

Keskusteluissa tapaamisten kehittämisestä ja paremmasta kohdentamisesta kävi myös selväksi, että tulevilla keskusteluilla on keskityttävä konkreettisiin prioriteetteihin.

Sosiaalisen integraation lisäämisessä on keskityttävä seuraaviin asioihin:

- On vastustettava kaikenlaista – taloudellista tai sosiaalista – syrjäytymistä ja syrjintää, ja kaikille ihmisille on taattava ihmisarvoinen elämä. Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistaminen on Euroopan sosiaalisen mallin perusta.
- Työmarkkinat on suunniteltava niin, että myös niistä kauimpana oleville ihmisille annetaan mahdollisuus taloudelliseen osallisuuteen. Sen vuoksi on käytettävä kaikki mahdollisuudet myös näiden syrjäytyneimpien ihmisten saamiseksi aktiivisesti mukaan yhteiskuntaan. Kaikille on taattava riittävät vähimmäistulot unohtamatta periaatetta, että työn on kannatettava. Samalla asianosaisille on tarjottavaa tasapainoinen tukijärjestelmä aktivoivan työmarkkinapolitiikan ja korkeatasoisten palvelujen avulla. Tässä yhteydessä on hyvin tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus koulutukseen.
- Euroopan sosiaalista mallia on edelleen kehitettävä yhteisillä vähimmäisstandardeilla ja ottamalla asteittain käyttöön yhteisiä tavoitteita työllistämässä, sosiaalisessa suojelussa ja sosiaalisessa integraatiossa. Tähän kuuluu myös riittävän toimeentulon turvaaminen ansiotyöhön kykenemättömille, samoin varmistuminen siitä, että kaikilla on katto pään päällä ja pääsy kaikkiin julkisiin terveys- ja sosiaalipalveluihin. On myös kohdeltava maahanmuuttajia ihmisarvoisesti isäntämaissa ja tuettava heidän kotouttamistaan.
- Lapsiköyhyyden vähentämiseen on paneuduttava päättäväisesti. Tärkeintä on estää lapsia jäämästä jo varhain jälkeen sosiaalisessa integraatiosta ja siten huono-osaisiksi. Sen vuoksi on yhä enemmän tuettava vanhempien, varsinkin yksinhuoltajien, työllistämistä ja parannettava alle kolmevuotiaiden hoitoa, jotta kaikille taattaisiin tasavertaiset koulutusmahdollisuudet ja estettäisiin köyhyyden periytyminen seuraavaan sukupolveen.
- Jotta edistyttäisiin ratkaisevasti köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisessa taistelussa, on välttämätöntä ottaa prosessiin mukaan kaikki vastuulliset ja osalliset kansallisella ja eurooppalaisella tasolla. Mitä tulee näiden toimien suunnitteluun, toimeenpanoon ja valvontaan sekä tulosten, hyötyjen ja kestävyysarviointiin, on oleellisen tärkeää, että siihen osallistuvat hallitukset, kansalaisyhteiskunta, tutkijat sekä köyhät ja syrjäytyneet itse kaikilla tasoilla. Kansallisten tavoitteiden määrittely voi tukea tätä prosessia.

Liite 2: Osanottajat

ALANKOMAAT				
Ms	SMEEKES	Alida	EAPN Netherlands	salida@zonnet.nl
Mr.	TE BRAKE	Henk	Raad Sociale Zaken	henktebrake@home.nl
Mr.	VAN OSTAYEN	Rien	Raad Sociale Zaken	rien31@hetnet.nl
Ms	VAN VLIET	Marjo	Raad Vlaardingen	marjo_van_vliet@hotmail.com
Ms	VAN SAMBEECK	Maria	EAPN Netherlands	mariavansambecck@hetnet.nl
BELGIA				
Mr.	TILQUIN	Franck	New Solidarities	sn.secretariat@skynet.be
Ms	TONNEAU	Nicole	Belgian Network against Poverty	nicton@skynet.be
Mr.	ROSIERS	Paul	Belgian Network against Poverty	-
Ms	STEPMAN	Patricia	Belgian Network against Poverty	-
Mr.	RENAULT	Michaël	Belgian Networks against Poverty	mickael.renault@no-log.org
BULGARIA				
Mr.	MINEV	Douhomir	EAPN Bulgaria	perspekt@tradel.net
Mr.	YOSIFOV	Boris	EAPN Bulgaria	perspekt@tradel.net
Mr.	NIKOLOV	Aleksandar	EAPN Bulgaria	perspekt@tradel.net
Mr.	MINKOV	Tzvetan	Union of Pensioners	perspekt@tradel.net
ESPANJA				
Ms	OSETE	Cristina	Emmaus	emausmur2004@yahoo.es
Mr.	TORRES BETANCOURT	Jamilis		-
Ms	MORON CUESTA	Soraya		-
Mr.	ASENSIO GARCIA	Jorge		-
M	AGUSTIN Gil	Ruiz		-
Mr.	GUILLEN RODRIGUEZ	Rogelio		-
IRLANTI				
Ms	LYNCH	Kay	Northside Community Law Centre & EAPN Ireland	emilek@eircom.net
Ms	MBUGUA HENRY	Salome	Migrant women's Network	
Mr.	DHALA	Egide	Centre integration education of migrants	
Mr.	BHATNAGAR	Rajat	Rendez-vous Restaurant	rajatbhatnagar@hotmail.com
Mr.	GERMAN	Maria Lourdes	Migrants Rights Centre Ireland	malourdes_german@yahoo.com
ITALIA				
Ms	MANZARI	Laura	Associazione Europa	asceuropa@libero.it
Mr	ARSENE	Ciprian		cipano_ro@libero.it
Ms	BIBLYV	Oksana	Casa Editrice Ottopagine	oksana.bybliv@virgilio.it
Ms	MATERA	Rosa	Associazione Europa	rosamatera2005@libero.it
Ms	IMBIMBO	Fiorella	Ass. Amici di Piazza Grande	-
Mr.	BATTAGLIA	Giuseppe	Il Pioppo	beppebattaglia46@libero.it
ITÄVALTA				

Ms	KORTSCHIKOVA	Llubov	Omega	inode.667619@inode.at
Mr.	SCHÜTTE	Michael	Augustin Street paper	michiwien@hotmail.com
Ms	HIPTMAIR	Sylvia	Österreichische Plattform für Alleinerziehende	
Mr.	GACH	Peter	SHG	peter.gach@chello.at
Ms	GURTNER	Christine	Vereine Pe-le	c.gurtner@edw.or.at
KREIKKA				
Ms	PAPAGIANOGLOU	Liza	EAPN Greece	tsitsipa@yahoo.gr
Ms	SIDIROPOULOS	Odysseas	PamPontian association "ARGO"	
Ms	SARANTOPOULOU	Kyriakoula	Daily center "Ariadni"	
Ms	PECHLIVANIDOU	Elena Margarita	Pah-nhellenic Association of Members of One parents families	
Ms	PAPAGIANOGLOU	Elisavet	EAPN Greece	suath@otenet.gr
KYPROS				
Ms	KAZANZIS	Ninetta	EAPN Cyprus	ninetak@cytanet.com.cy
Ms	APOSTOLIDOU	Frosso	Pancyprian Single Parent Association	ninetak@cytanet.com.cy
Mr.	TSIAKLIS	Kyros	United Cypriot Pensioner's Association	ninetak@cytanet.com.cy
Ms	KOUFOU	Andri	EAPN Cyprus	ninetak@cytanet.com.cy
LATVIA				
Ms	ALERE	Elina	SKALBES Eapn Latvia	elina.alere@inbox.lv
Ms	DANCE	Gunta	DZILE Centre for psychological aid & education	guntadan@inbox.lv
Ms	KRAGE	Edite	Support centre for NGO's of Northern Kurzeme	edite.krage@talsi.lv
LIETTUA				
Mr.	ZALTAUSKAS	Martinas	EAPN Lithuania	martinas@nisc.lt
Ms	ZURAVLIOVA	Olga	Information & Support Centre	OLIA@NISC.LT
Ms	URBONIENE	Elena	EAPN Lithuania	elena-urg@yahoo.com
Ms	JAZUKEVICIUTE	Jurate	EAPN Lithuania	juratejazz@yahoo.com
LUXEMBURG				
Ms	GALLO	Marianne	EAPN Luxembourg	marianne.gallo@eapn.lu
Ms	MEYERS	Mary-Anne		stellamania999@yahoo.de
Mr.	OLK	Tom	Interactions Faubourg	lenertz@schlaifmillen.lu
Mr.	REDIN	Toto	Interactions Faubourg	lenertz@schlaifmillen.lu
MALTA				
Ms	GAUCI	Dolores	Richmond Foundation	richmond@vol.net.mt
Ms	SAID	Dianne	Richmond Foundation	richmond@vol.net.mt
Ms	MICALLEF	Bridget	Richmond Foundation	richmond@vol.net.mt
Ms	VELLA	Helen	Richmond Foundation	richmond@vol.net.mt
NORJA				
Ms	KARLSEN	Eva	Welfare Alliance	eva@velferdsalliansen.no
Ms	FRAGAAT	Liv Airin	Total rehab	livairin@hotmail.com
Ms	JOHNSEN	Anne Beate	Welfare Alliance	annebeate@yahoo.no
Mr.	SOLVANG	Rolf	SON Offenders organisation	Rolf.Solvang@met.no
Mr.	ODLAND	Terje	Welfare Alliance	terje@verferdsalliansen.no
PORTUGALI				

Ms	PACHECO	Vanda	Center for Social studies	vanda@ces.uc.pt
Mr.	MARTINS PEREIRA NUNES	Paulo	Fundação para o Desenvolvimento da Zona Historica do Porto	nunes.Jpaulo@gmail.com
Ms	COELHO	Helena	Associação Desenvolvimento Bem-estar Social Cruz da Picada	cjcp@clix.pt
Ms	FERNANDO	Silva	Association des aveugles	fernandosivavieira@sapo.pt
Ms	AMORIM	Ana	Association des Aveugles	social@acapo-brage.org.pt
PUOLA				
Ms	WALCZYK	Dagmara	Barka Foundation for Mutual help	dagamarawalczyk@wp.pl
Mr.	SZCZERBA	Stanislaw		dagamarawalczyk@wp.pl
Mr.	POTOCKO	Dariusz	SIW Barka Association	darek.dani@poczta.onet.pl
Ms	SZAFRANSKA RATAJCZAK	Irena	Social Cooperative RIKSZA	dagamarawalczyk@wp.pl
Mr.	SMURA	Janusz	Shelter for Homeless people	dagamarawalczyk@wp.pl
Ms	PIOTROWSKA	Kornelia	Centre of Social Integration	kornelia-piotrowska@wp.pl
RANSKA				
Ms	COLINET	Geneviève	EAPN France	memaine8@orange.fr
MS	CATTELOTTE	Sophie	Tous pour un	-
Mr.	PECCAVET	Jeremy	Armée du Salut	streetpec@yahoo.fr
Mr.	PARIS	Jean-Claude	Alerte - la parole du citoyen	parissjc@yahoo.fr
Ms	POILVERT	Virginie	La parole du citoyen	virginie.poilvert@laposte.net
RUOTSI				
Mr.	JORGENSEN	Johannes	EAPN Sweden	joh.j@telia.com
Mr.	ANDERSSON	Kent	EAPN Sweden	-
Mr.	ANDERSSON	Thomas	EAPN Sweden	-
Mr.	LUOMA-PANTI	Nehry Erik	EAPN Sweden	-
Mr.	LINDQUIST	Peter	EAPN Sweden	allhemsgatan@hotmail.com
SAKSA				
Ms	BIEHN	Erika	EAPN Germany	baqshi.erika@web.de
Mr.	KADIOFSKY	Peter	Hilfe Im Norlend	kadiofsky@web.de
Mr.	SCHMIEDL	Robert	Region Erwerbslosenausschus Göttingen	RBSmiedl@yahoo.com
Mr.	JECKEL	Wolfgang	Bundes Betroffenen initiative	laq.jeckel@web.de
Ms	SCHMIDT	Dorothee	VAMV Single parents organisation	dorothysophiesmith@hotmail.com
Mr.	SCHRÖTER	Jens	Baq-Shi	institut-angewandte.armut@web.de
SLOVAKIA				
Ms	MACAKOVA	Slavka	Center for sustainable development	macakova@ke.etp.sk
SLOVENIA				
Mr.	NOUHOUM	Ibrahim	Humanitas	inouhoum@yahoo.fr
Mr	BAJEC	Anton	Institute for Parenthood & Family	anton.bajec@siol.net
Mr	ATT	Ivan		
SUOMI				

Mr.	HONKONEN	Antti	Elämäntapaliitto	antti.honkonen@elamantapaliitto.fi
M	HUOTARI	Kai	EAPN Finland	kai.hotari@gmail.com
Ms	SINNENMAA	Kati	Elämäntapaliitto	sinnenmaa@gmail.com
Ms	KOSONEN	Maria	Espoon Olarin Seurakunta	maria.kosonen@olarinseurakunta.fi
Ms	MULARI	Aila	Midas Touch Contact Center	aila.mulari@pp.inet.fi
TANSKA				
Ms	VEJBO	Dorthe	Kofoeds School	Dorthev@kofoedschkole.dk
Ms	ANNALISE	Bay France	Sand	frufance@msm.com
Ms	METTE	Jensen	Kofoeds School	sommerflugen@hotmail.com
Mr.	HOLMGREN	René	Sand	holren@ofir.dk
TSHEKKI				
Ms	ZUROVCOVA-SEVCIKOVA	Hana	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti	hnizdo.souziti@seznam.cz
Ms	HOLUBOVA	Sona	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti	hnizdo.souziti@seznam.cz
Ms	GOLOVA	Bohdana	Novy Prostor	dasha@novyprostor.cz
Ms	VIOLOVA	Barbora	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti	hnizdo.souziti@seznam.cz
Ms	SMARHOVYCOVA	Jolana	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti	hnizdo.souziti@seznam.cz
UNKARI				
Mr.	BEKE	Marton	Hungarian Anti Poverty Network	hapn@hapn.hu - beke.marton@hapn.hu
Ms	GYIMESINE FRENYO	Borbála	Hungarian Anti Poverty Network	bfranyo@freemail.hu
Mr.	SCHWOLCZ	Istváan	Hungarian Anti Poverty Network	sistvan@freemail.hu
Mr.	BIRI	Imre	Hungarian Anti Poverty Network	biri.imi@citromail.hu
Ms	RUGYAINÉ MAJOR	Eva	Hungarian Anti Poverty Network	majorevi@citromail.hu
VIRO				
Ms	TEDER	Pille	Tallinn Child Support Centre	pille.teder@lastetuqi.ee
YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA				
Ms	RAMADAN	Nazek	Migrant & Refugee Empowerment	naek@migrants.org.uk
Ms	AL- ABEEDI	Amal	MRC Anti poverty group	amma123477@hotmail.com
Mr.	ISMAIL	Abdi	MRC Anti poverty group	eastafriansociety@yahoo.co.uk
Mr.	MANAHIL	Ahmed	MRC Anti poverty group	manahil@btinternet.com
Ms	BAILEY	Patricia	ATD Fourth World	-
Mr.	NEVILLE	Seamus	ATD Fourth World	daviesm@atd-UK.org
FASILITOIJAT				
Ms	SMEEKES	Anouschka	EAPN Nederland	anuschka_smeekes@yahoo.co.uk
Ms	MOSER	Michaela	EAPN Austria	michaela.moser@akis.at
Mr.	WESTERHEIM	Dag	Veriferdsalliansen, Norway	dag@vferdsalliansen.no
Ms	GORIS	Josée	PPS Social Integration, Belgium	Josee.Goris@mi-is.be
Mr.	PAIVA	Julio	EAPN Portugal	julio.pavia@reapn.org
Ms	DIERCKX	Danielle	University of Antwerp, Belgium	danielle.dierckx@ua.ac.be
Mr.	VERECKEN	Léopold	Belgian Forum of fight	l.verecken@skynet.be

			against Poverty	
Ms	CALVANELLI	Laura	Caritas, Italy	lcalvanelli@yahoo.it
Mr	ORAVEC	Laco	Milan Simecka Foundation, Slovakia	laco@nadaciams.sk
Ms	CESARINI SFORZA	Letizia	CILAP EAPN Italy	lcsforza@fastwebnet.it
Ms	HERMANS	Marja	Welzijnszorg vzw, Belgium	marja.hermans@welzijnszorg.be
Mr.	MARGUERY	Olivier	Armée du Salut, France	oliviermarguery@free.fr
Ms	MURPHY	Dearbhal	FEANTSA	office@feantsa.org
Ms	GERONDAL	Micheline	EAPN	micheline.gerondal@eapn.skynet.be
SAKSAN EU-PUHEENJOHTAJUUS				
Mr.	MÜNTEFERING	Franz	Federal Minister of Labour and Social Affairs	
Mr.	THÖNNES	Franz	Parliamentary State Secretary, Member of Parliament	franz.thoennes@bmas.bund.de
Ms	LETZNER	Peggy	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	peggy.letzner@bmas.bund.de
Dr	HÖGL	Eva	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	eva.hoegl@bmas.bund.de
Ms	HUXHOLD	Erika	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	Erika.Huxhold@bmas.bund.de
Mr.	BUCK	Ute	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	ute.buck@bmas.bund.de
Ms	KUCK-SCHNEEMELCHER	Daniela	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	daniela.kuck-schneemelcher@bmas.bund.de
Ms	SELL	Daniela	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	daniela.sell@bmas.bund.de
Mr.	IRLENKAEUSER	Rainer	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	rainer.irlenkaeuser@bmas.bund.de
Dr	KOPPERNOCK	Martin	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	martin.koppernock@bmas.bund.de
Mr.	MEICHSNER	Ermano Dietrich	Permanent representation	hdietch.meichsner@diplo.de
Dr	CHRISTEN	Torsten	Permanent representation	torsten.christen@diplo.de
Mr.	KLITSCHER	Stephan	Permanent representation	stephan.klitscher@diplo.de
Ms	SURMANN	Anja	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	anja.surmann@bmas.bund.de
Mr.	JOBELIUS	Sebastian	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	sebastian.jobelius@bmas.bund.de
Mr.	DEISCHL	Romeo	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	romeo.deischl@bmas.bund.de
Ms	WILDING	Lilly	Federal Ministry of Labour and Social	lilly.wilding@bmas.bund.de

			Affairs	
EU:N KOMISSIO				
Mr.	SPIDLA	Vladimir	Commissioner for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities	
Mr.	VIGNON	Jérôme	DG Employment & Social Affairs	
Mr.	LELIE	Peter	DG Employment & Social Affairs	peter.lielie@ec.europa.eu
Mr.	SAINT-DENIS	Antoine	DG Employment & Social Affairs	antoine.saint-denis@ec.europa.eu
Ms	PARASKEVAS	Marie-Anne	DG Employment & Social Affairs	marie-anne.paraskevas@ec.europa.eu
Mr.	CALANDRINO	Michele	DG Employment & Social Affairs	michele.calandrino@ec.europa.eu
Ms	HÖFS	Silke	Trainee EU Commission	silke.hoefs@gmx.de
Mr	SAHA	David	Trainee EU Commission	David-Christopher.Saha@ec.europa.eu
VIERAAT				
Ms	WILLAME	Elise	Director General SPF Sécurité sociale- SPC, Chair	elise.willame@minsoc.fed.be
Mr.	SIVONEN	Lauri	Council of Europe, Human Rights	lauri.sivonen@coe.int
Mr.	FIOR	Renzo	Emmaüs International	-
Mr.	ANDERSON	Jan	Chair, Committee on Employment and Social Affairs- European Parliament	-
Ms	NIKITENKO	Nathalie	Permanent Representation France	nathalie.nikitenko@diplomatie.gouv.fr
Ms	SEARA SOTO	Delmira	Permanent Representation Spain	delmira.seara@reper.mae.es
Ms	RABAU	Muriel	Permanent Representation Belgium	muriel.rabau@diplobel.fed.be
Mr.	DRAGANOV	Dragomir	Ministry of Labour & Social policy, Bulgaria	draganov@mlsp.government.bg
Mr.	SEPPELIN	Markus	Ministry for Social Affairs & Health, Finland	markus.seppelin@stm.fi
Ms	GREGORCOVA	Silvia	Ministry of Labour, social affairs & family, Slovak Republic	gregorcova@employment.gov.sk
Mr.	CENDELJ	Ivan	Ministry of Labour, social affairs & family, Slovak republic	ivcen@volja.net
Ms	WEINANDY	Brigitte	Ministry of Family and Social Integration, Luxemburg	brigitte.weinandy@fm.etat.lu
Mr.	OLBRICH	Eduard	Federal Ministry for Social Affairs & Consumer Protection, Austria	eduard.olbrich@bmsk.gv.at
Ms	FITZGERALD	Niamh	Department of Social & Family Affairs, Ireland	niamh.fitzgerald@welfare.ie
Ms	MICALLEF	Therese	Ministry of the Family and Social Solidarity, Malta	therese.a.micallef@gov.mt
Mr.	ERDELYI	Akos	Ministry of Social Affairs and Labour, Hungary	erdelyi.akos@szmm.gov.hu

Mr.	BURSTON	Chris	Dpt. For Work & pensions, U.K	chris.burston@dwp.qsi.gov.uk
Mr.	VANDEBUSSCHE	Johan	Federal Ministry for Social Integration, Belgium	johan.vandenbussche@p-o.be
Mr.	UNDERWOOD	Simon	Newcastle City Council, U.K.	simon.underwood@newcastle.gov.uk
Ms	DECHAUX	Marie H�el�ene	Ministry for Employment, housing & Social cohesion, France	marie-helene.dechaux@sante.gouv.fr
Rev.	HEIDTMANN	Dieter	European Churches Conference	dht@cec-kek.be
ms	LAPIERRE	Ang�elique	Ministry of Social Affairs, France	angelique.lapierre@sante.gouv.fr
Ms	GOLDHOORN	Tidde	Permanent Representation of the Netherland	tidde.goldhoorn@minbuza.nl
Ms	TIRRONEN	Pia	EU Agency for Fundamental Rights	pia.tirronen@fra.europa.eu
Ms	ZAJAROSOVA	Zuzana	Ministry of Labour & Social Affairs, Czech Republic	zuzana.zajarsova@coe.int
Ms	SZARAZ	Krisztina	European Parliament, Hungary	edit.bauer-assistant@europarl.europa.eu
Mr.	SCHWARZ	Thomas	European Agency for Fundamental Rights	thomas.schwarz@fra.europa.eu
Ms	KING	Brenda	President EESC Section Employment, Social Affairs & Citizenship	brenda@acdiversity.org
Mr.	VAN GEERTSOM	Julien	Pr�esident, PPS Social Integration, Belgium	Julien.Vangeertsom@mi-is.be
Mr.	LOURDELLE	Henri	ETUC European Trade Unions	HLOURDEL@ETUC.ORG
Mr.	TEUSCHER	Tobias	Commission des droits de la femme & de l'�egalit�e des chances	tobias.teuscher@ulb.ac.be
Mr.	ANDRADE	Simone	Dignity International	ayeaye@dignityinternational.org
Mr.	BARNETT	Stephen	European Social Network	stephen.barnett@socialeurope.com
Ms	H�ARTWIG	Anja	Eurochild	info@eurochild.org
Ms	DI PUPPO	Roshan	Social Platform, Director	roshan.dipuppo@socialplatform.org
Mr.	DEVOS	Jacques	Emma�us International	j.devos@swing.be
Mr.	GUENTNER	Simon	Eurocities	s.guentner@eurocities.be
Ms	WELFORD	Sarah	Organising Committee, ATD Fourth World	swelf2005@yahoo.fr
SLOVENIAN MINISTERI�O				
Mr.	DOMINKUS	Davor	Ministry of Labour, Family & Social affairs, Slovenia	davor.dominkus@gov.si
Ms	OSLAJ	Danica	Ministry of Labour, Family & Social affairs, Slovenia	DANICA.OSLAJ@GOV.SI
PUHEENJOHTAJAT				
Prof.Dr.	HUSTER	Ernst-Ulrich	Protestant University of Applied Sciences - Bochum	Ernst-Ulrich.Huster@t-online.de
Bishop	JEPSEN	Maria	Northelbian Evangelical-Lutheran Church	bischoefin.jepsen@nordelbien.de

LOPPURAPORTTI				
Dr	BOECKH	Jürgen	Institut für Sozialarbeit und Sozialpädagogik	juergen.boeckh@iss-ffm.de
AKATEEMINEN YHTEISÖ				
Dr	ZINIEL	Gerlinde	EU Foundation Improvement of Living & Work conditions	gzi@eurofound.eu.int
Dr	JOHANSSON	Hakan	Växjö University, Sweden	Hakan.johansson@vxu.se
Mr.	FRAZER	Hugh	National University of Ireland, Maynooth	hughfrazer@eircom.net
Mr.	MARLIER	Eric	CEPS/INSTEAD Research Institute (Lux)	eric.marlier@ceps.lu
KOORDINOINTI				
Ms	GERONDAL	Micheline	Coordinator of the 6th Europ. Meeting	micheline.gerondal@eapn.skynet.be
EAPN				
Mr.	HOREMANS	Ludo	Organising Committee EAPN President	ludo.horemans@antwerpen.be
Mr.	FARRELL	Fintan	Organising Committee EAPN Director	fintan.farrell@eapn.skynet.be
Ms	GUEUDET	Audrey	EAPN, Information officer	audrey.queudet@eapn.skynet.be
PIIRTÄJÄT				
Mr.	VINCKE	Bob	Cartoonist	bob.vincke@telenet.be
Mr.	DE BOLLE	Emiel	Cartoonist	emiel.de.bolle@telenet.be
VALOKUVAAJAT				
Mr.	DAKOUA	Raymond	Photographer	raymond.dakoua@gmail.com
RUOTSIN TV				
Mr.	PILTZ	Mattias	TV Sweden	rantala@lsn.se
Ms	RANTALA	Janne	TV Sweden	rantala@lsn.se
Vapaaehtoiset				
Mr.	VERECKEN	Nicolas	Volunteer	
MS	JONES	Sian	EAPN, Policy Officer	sian.jones@eapn.skynet.be
Ms	FAZI	Elodie	EAPN, Policy Officer	elodi.fazi@eapn.skynet.be
Ms	CHAMPEIX	Claire	EAPN, Policy Officer	claire.champeix@eapn.skynet.be
Ms	NOLMANS	Cynthia	EAPN Office Manager	cynthia.nolmans@eapn.skynet.be
Ms	FLEMAL	Coralie	EAPN Secretary	coralie.flemal@eapn.skynet.be
Mr.	LEMMENS	Phlippe	EAPN Financial Officer	philippe.lemmens@eapn.skynet.be

Takasivu: Tapaaminen pidettiin Euroopan komission ja Belgian hallituksen tuella ja Euroopan köyhyyden vastaisen verkoston (EAPN:n) järjestämänä. Raportoija: Dr. Jürgen BOECKH, Koordinoija: Micheline GERONDAL, Valokuvaaja: Raymond DAKUA, Piirtäjät: Bob VINCKE & Emiel DE BOLLE